

TUTKIMUSRAPORTTI

ESPOO

Gunnarsby, Gunnarsby Pohjoinen talo ja Backby

Historiallisen ajan kylätonttien koekaivaus 12.–21.9.2016 ja
Gunnarsbyn kylätontin kaivaus 22.–28.9.2016

AKDG4908:1, AKDG4906:5 ja AKDG4906:32

MUSEOVIRASTO

KULTTUURIYMPÄRISTÖN HOITO | ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT
KATJA VUORISTO

Tiivistelmä

Espoon Gunnarsbyssä ja Gunnarsbyn Pohjoisen talon sekä Backbyn kylätonteilla tehtiin syyskuussa 2016 koetutkimuksia, koska Espoon kaupunki suunnittelee kevyenliikenteen väylän rakentamista Kalmarin ja Kunnarlan välille maanteiden 11337 ja 11343 viereen. Suunniteltu tielinja kulkee Gunnarsbyn ja Gunnarbyn Pohjoisen talon muinaisjäännösalueiden poikki ja sivuaa Backbytä. Koetutkimusten tarkoituksena oli selvittää, oliko kevyenliikenteen väylän alueella säilynyt historiallisen ajan kylätontteihin liittyviä rakenteita tai kulttuurikerroksia. Tutkimuksissa selvisi, että Gunnarsbyssä oli säilynyt todennäköisimmin 1500-luvulle ajoittuva liesirakenne. Tämä tutkittiin kokonaisuudessaan heti koekaivausten perään. Gunnarsbyn Pohjoisen talon alueella todettiin koetutkimuksissa kylän 1700-luvun asutukseen liittyvä uuninpohja, joka saatiin tutkittua kokonaisuudessaan jo koekaivausten aikana. Lisäksi kylätontilta kartoitettiin myös tätä nuorempia kivijalkoja ja kellarikuoppia, jotka eivät ulottuneet suunnitellulle kevyenliikenteen väylälle. Osa Pohjoisen talon alueesta todettiin tuhoutuneeksi myöhemmän maankäytön johdosta. Backbyn kohdalla ei todettu kiinteää muinaisjäännöstä. Tielinja kulkeekin tällä kohdin melko kaukana vanhasta kylätontista.

Sisällysluettelo

Tiivistelmä

Sisällysluettelo

Arkisto- ja rekisteritiedot.....	2
Peruskarttaote.....	3
1. Johdanto	4
2. Backby ja Gunnarsby	6
3. Tutkimusalueiden kuvaus	8
4. Vuoden 2016 tutkimukset	10
4.1. Kaivaushavainnot ja löydöt.....	14
4.1.1 Backby	14
4.1.2 Gunnarsby	15
4.1.3 Gunnarsby pohjoinen talo.....	20
5. Yhteenveto	26
Lähteet.....	28
Kuvaluettelot	29
Karttaluettelo	32
Kartat	34

Liitteet

Liite 1 Luettelo poistetuista löydöistä

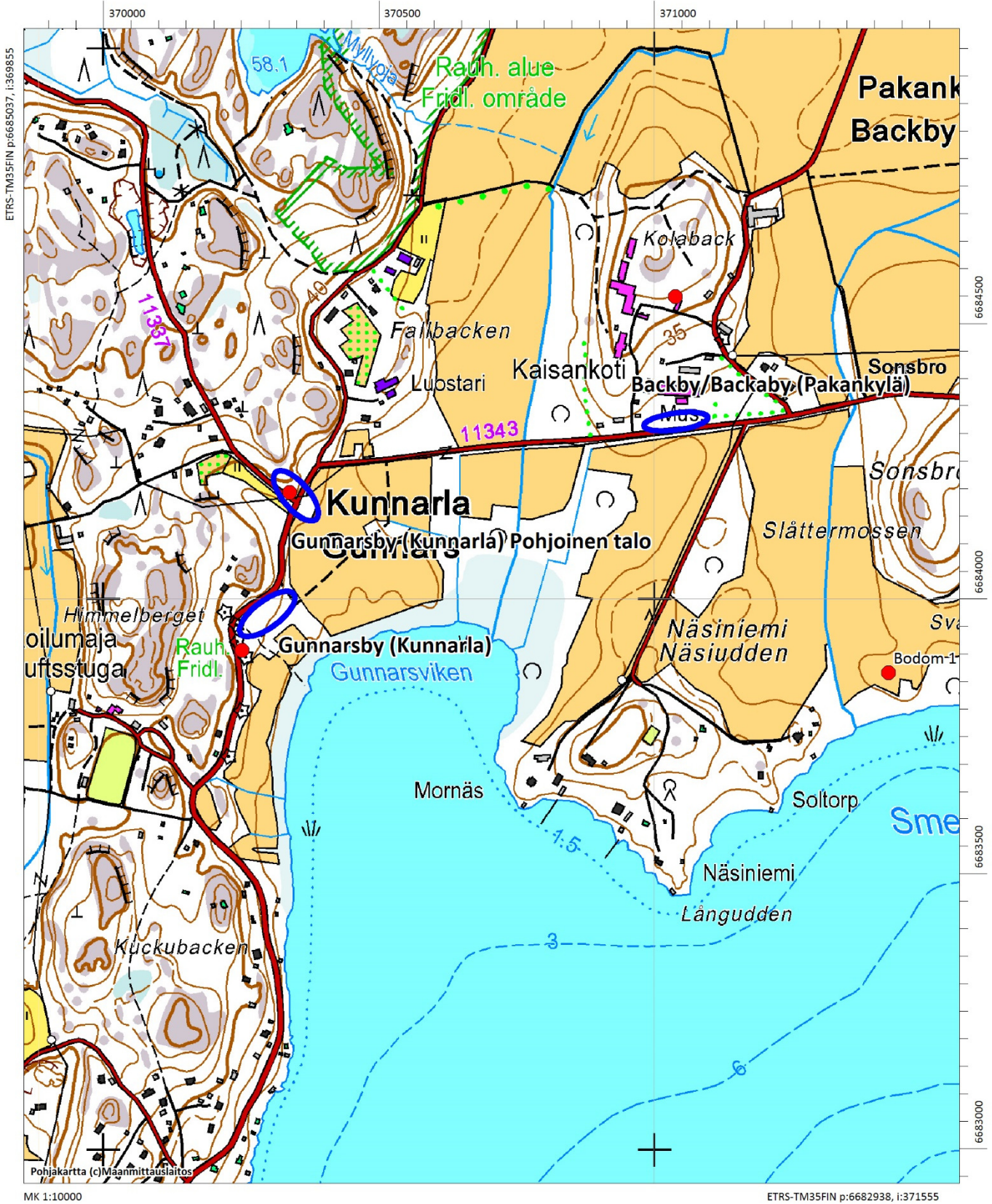
Arkisto- ja rekisteritiedot

Espoo Gunnarsby (Kunnarla) 1000001839, Gunnarsby (Kunnarla) Pohjoinen talo 1000001840 ja Backby/Backaby (Pakankylä) 1000001814

Historiallisen ajan kylätonttien kaivaus

Tutkimuslaitos: Museovirasto/Arkeologiset kenttäpalvelut
Tutkimusluvan numero: MV/129/05.04.01.02/2016
Kaivauksenjohtaja: FM Katja Vuoristo
Tutkija: FM Satu Koivisto
Apulaistutkija: FM Johanna Seppä
Kaivausapulainen: Emma Hirsimäki
Kenttätöaika: 12.–21.9.2016 koekaivaus, 22.–28.9.2016 kaivaus (Gunnarsby)
Tutkimusten rahoittaja: Espoon kaupunki
Kunta: Espoo
Maanomistaja: Espoon kaupunki
Tilat:
Tutkittujen alueiden pinta-alat yhteensä: 261,5 m²
Gunnarsby: noin 158 m²
Gunnarsby Pohjoinen talo: noin 101,5 m²
Backby: 2 m²
Tutkimusalueiden sijaintikoordinaatit (ETRS89–TM35FIN):
Gunnarsby pkoo P: 6683907, I: 370252
Gunnarsby Pohjoinen talo P: 6684193, I: 370339
Backby P: 6684550, I: 371038
Löydöt: KM 41114 Espoo Gunnarsby (Kunnarla) Pohjoinen talo
KM 41115 Espoo Gunnarsby (Kunnarla)
Diar. 5.12.2016
Digitaalikuvat: AKDG4906, AKDG4907 ja AKDG4908
Aikaisemmat tutkimukset: 2000 Teija Nurminen/Espoon kaupunginmuseo, inventointi
Aikaisemmat löydöt: -
Alkuperäinen tutkimuskertomus: Museoviraston arkisto, Helsinki
Kopiot: Espoon kaupunki, Espoon kaupunginmuseo

Peruskarttaote

Tutkimusalueiden sijainnit on rajattu sinisellä.

1. Johdanto

Espoon Kunnarlassa ja Pakankylässä tehtiin syyskuussa 2016 koekaivauksia Gunnarsbyn ja Gunnarsby Pohjoisen talon historiallisen ajan kylätonteilla sekä Backbyn kylätontin läheisyydessä, koska Espoon kaupunki suunnittelee kevyenliikenteen väylän rakentamista Kalmarin ja Kunnarlan välille maanteiden 11337 ja 11343 viereen. Koetutkimusten tarkoituksena oli selvittää, oliko suunnitellulla kevyenliikenteen linjalla historiallisen ajan asutukseen liittyviä kiinteitä muinaisjäännöksiä. Koekaivaukset tehtiin 12.–21.9.2016, ja ne kestivät yhteensä 1,5 viikkoa. Käytännössä tutkimuksiin käytetty aika eri kohteissa jakautui siten, että Pakankylän tutkimukset saatiin suoritettua noin yhden päivän aikana ja Gunnarsbyn sekä Gunnarsbyn Pohjoisen talon koetutkimuksiin meni kumpaankin noin 3,5 päivää. Gunnarsbyn Pohjoisen talon alue saatiin tutkittua kevyenliikenteen väylän osalta tässä ajassa, mutta Gunnarsbyssä tutkimuksia jatkettiin vielä viikon verran heti koekaivauksen perään 22.9.–28.9.2016, koska alueella todettiin todennäköisesti keskiaikaan ajoittuva kivirakenne.

Gunnarsbyn kylätontit sekä Backby on inventoitu vuonna 2000, jolloin ne on todettu kiinteiksi muinaisjäännöksi, joissa on mahdollisesti säilynyt myös keskiaikaisia asutuskerrostumia.¹ Inventoinnissa kohteille ei ole määritelty aluerajausta, minkä vuoksi Espoon kaupunginmuseo rajasi kevyenliikenteen väylää koskevassa Espoon kaupungin Kaupunkitekniikan keskukselle ja suunnittelulle antamassaan lausunnossaan melko laajasti ne alueet, joilla arkeologisia koetutkimuksia tulevan väylän kohdalla tulisi tehdä.² Kevyenliikenteen linjaus näytti koskevan erityisesti Gunnarsbyn vanhoja kylätontteja, joiden poikki väylä historiallisen kartta-aineiston perusteella näytti kulkevan (ks. kartat 1 ja 3). Backbyn mainitaan vuoden 2000 inventointikertomuksessa sijaitsevan nykyisen Kaisakodin ja Espoon automuseon tienoilla peltojen ympäröimällä mäellä, jonka puutarha- sekä piha-alueilla vanhaan kylätonttiin liittyviä kerrostumia olisi voinut säilyä. Suunniteltu kevyenliikenteen väylä ei ulotu mäelle saakka, vaan se sivuaa kylätonttia kulkien osittain vanhoilla peltoalueilla. Tämä alue sisältyi Espoon kaupunginmuseon rajaamiin arkeologisesti tutkittaviin alueisiin (ks. kartta 2).

Tutkimusten kustannuksista vastasi muinaismuistolain 15 §:n mukaan hankkeen suunnittelija eli Espoon kaupunki. Kaivauksille haettiin tutkimuslupaa syyskuulle Museoviraston Kulttuuriympäristöpalvelut –osastolta. Luvan väljempi aikahaarukka kaivauksille mahdollisti sen, että koekaivauksen jälkeen tutkimuksia pystyttiin jatkamaan suoraan Gunnarsbyn kylätontilla, eikä erillistä tutkimuslupaa tarvinnut hakea jatkotutkimuksille.

Tutkimusryhmään kuuluivat kaivauksenjohtaja Katja Vuoristo (FM), tutkija Satu Koivisto (FM) sekä apulais-tutkija Johanna Seppä (FM), joka vastasi alueiden ja rakenteiden kartoittamisesta ja kaivausapulainen Emma Hirsimäki. Kaivinkoneen kuljettajana toimi Tomi Kauppila Cityremcon Oy:stä. Kaivaustenjohtajan tehtävänä oli kaivausten työn ohjauksen ja käytännön järjestelyjen lisäksi valokuvaus- ja mittausdokumentointi, tiedottaminen sekä jälkityövaiheessa tutkimusraportin laatiminen ja kaivauslöytöjen luetteloiminen. Satu Koivisto osallistui erityisesti kaivausten alkuvaiheen järjestelyihin, ja lisäksi hän auttoi dokumentoinnissa. Kaikki työntekijät osallistuivat kaivamiseen. Jälkitöissä Johanna Seppä vastasi mittausaineiston käsittelystä ja kaivauskarttojen puhtaaksi piirtämisestä MapInfo –ohjelmalla ja apulaistutkija Olli Eranti vastasi löytöjen putsamisesta. Löydöt on luetteloitu Kansallismuseon kokoelmiin päänumeroilla KM 41114 ja KM 41115. FM Santeri Vanhanen on tehnyt makrofossiilianalyysin Gunnarsbyn kivirakenteesta R5 otetuista maanäytteistä. Kaivausten jälkityöt valmistuivat vuoden 2016 lopulla.

¹ Nurminen 2000.

² 27.5.2016.

Tutkimusalueen kartoituksessa käytettiin pohjakarttana Espoon kaupungin toimittamaa DWG -karttaa. Mitaukset tehtiin Espoon kaupungin käyttämään ETRS-GK25-tasokoordinaatistoon ja korkeusjärjestelmänä oli N2000. Pääosa kartoituksesta tehtiin Sokkia SET2–takymetrillä, mutta karttoja piirrettiin myös käsin. Kiintopisteinä käytettiin Topcon GRS-1 –laitteella mitattuja pisteitä. Kaivauksilta otetut digitaalikuvat on luetteloitu WebMuskettiin päänumeroilla AKDG4906, AKDG4907 ja AKDG4908. Kaivauksista kerrottiin Arkeologisten kenttäpalveluiden Facebook-sivuilla.

AKDG4906:22 Johanna Seppä kartoittaa aluetta. Taustalla koeojan 7 luoteispää.
Kuva Katja Vuoristo.

Gunnarsbyn ja Gunnarsbyn Pohjoisen talon kohteissa poistettiin kaivinkoneella alueille tehdyistä seitsemästä koeojasta pintamaat, kun taas Backbyn alueelle tehtiin koekuoppia lapioilla. Espoon kaupunki oli merkinnyt Gunnarsbyn Pohjoisen talon alueelle suunnitellun kevyenliikenteen väylän ulkorajan, ja alueelle tehtiin linjan mukaisesti neljä koeojaa. Näistä kolme sijaitsivat Kunnarlantien, Velskolantien ja Bodomintien risteuksen itäpuolen kumpareella ja yksi risteuksen luoteispuolella. Gunnarsbyn Pohjoisen talon alueen muinaisjäännösalueen todettiin rajautuvan kokonaan risteuksen luoteispuolen mäelle. Kevyenliikenteen väylälle osui todennäköisesti 1700-luvulle ajoittuvan rakennuksen jäännös, joka saatiin tutkittua koekaivausten yhteydessä kokonaan. Gunnarsbyn alueelle kevyenliikenteen väylää ei ollut merkitty vastaavasti kuin Pohjoisen talon alueelle. Paikalla oli kuitenkin paikoin vanhempia paaluja, joiden oletettiin suunnitelmakartan perusteella liittyvän kevyenliikenteen väylään. Ne vastasivat suunnitelmakarttaan merkityn väylän keskilinjaa. Alueelle avattiin kolme koeojaa, joista lounaisimmassa todettiin todennäköisesti pellon raivaukseen liittyvä rökkiö ja mahdollinen maakasan pohja. Keskimmäisessä koeojassa todettiin koekaivauksissa kiveys, josta löytyi 1530-luvulle ajoittuva raha. Rakennetta ei ehditty tutkia koekaivausten aikana, minkä vuoksi kaivauksia jatkettiin vielä viikon verran. Jatkotutkimuksissa kiveys osoittautui keskiaikaisen lieden pohjaksi. Backbyssä suunniteltua kevyenliikenteen väylää ei ollut merkitty maastoon, joten sen linja tarkastettiin suunnitelmakartasta, ja se mitattiin Bodomintien reunasta maastossa. Paikalla ei todettu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä.

Koeojat täytettiin kaivinkoneella koekaivausten lopussa, ja Gunnarsbyn kaivausalue jatkotutkimusten päätyttyä. Paikalla kävi kaivausten aikana sekä niiden loputtua muutamia metallinilmaisin harrastajia, jotka kävivät metallinilmaisimella läpi koeojien maakasoja. Metallinilmaisimilla tehdyt löydöt eivät olleet kuitenkaan merkittäviä, eivätkä ne tuoneet lisätietoa kaivauksissa saatuihin tuloksiin. Metallilöytöjen määrä oli kokonaisuudessaankin hyvin vähäinen. Myös muita löytöjä tuli niukasti.

Helsingissä 22.12.2016

Katja Vuoristo, FM

2. Backbyn ja Gunnarsbyn asutushistoria

Gunnarsbyn ja Bodomin kylät ovat kuuluneet Bembölen booliin, mutta muodostaneet oman jakokuntansa Bembölen jakokunnan pohjoispuolella. Backby on oletettavasti kuulunut samaan jakokuntaan. Bembölen ja kokunnan vanhimpia kyliä ovat Bemböleä ja Karvasbacka eli Karvasmäki. Gunnarsby ja Bodom näyttäisivät syntyneen Karvasmäen alkukylän takamaille ja Bodom olisi ollut jakokuntansa emäkylä, johon olisi kuulunut myös Backby sekä Skrakaby.³

Backbyn on oletettu olleen vielä keskiajalla samaa kylää Bodomin ja Gunnarsbyn kanssa.⁴ 1500-luvun alkupuolella Backbyssä oli neljä taloa, mutta 1580-luvulla yksi taloista jouduttiin jakamaan naapurikylien Vellskogin, Gunnarsbyn ja Bodomin asukkaiden kesken. Vuoteen 1633 mentäessä kylän kaikki tilat, mukaan lukien

myös ulkokyläläisille menetetty tila, oli yhdistetty Johan Martenpoika Brennerin yksinäistilaksi. Tila pysyi 1700-luvun alkuun Brennerien suvulla, ja vuonna 1708 se siirtyi Abraham Collinukselle.⁵ Backbyn vanha kylätontti on vuoden 1799 kartan perusteella sijainnut nykyisen Kaisankodin kohdalla mäen etelärinteessä. Tonttia ovat ympäröineet pellot ja niityt, jotka ovat ulottuneet nykyisen Bodomintien laitaan.⁶

Backbyn vuoden 1793 kartta. Nykyinen Bodomintie kulkee kartan alalaidan rajaviivan kohdalta. Tutkimusalue sijoittui punaisella merkityn alueen tienoille.

Gunnarsby on luultavasti perustettu jo keskiajalla, jolloin sen isäntä olisi siirtynyt paikalle mahdollisesti Bodomin emäkylästä. Gunnarsbyn nimi sisältää kylän alkutalon nimen, joka pohjautuu talon perustajan etunimeen.⁷ Vanhin Gunnarsia koskeva maininta on vuodelta 1492. Sen mukaan Lasse Olsson Gunnarsbystä oli yksi 24 miehen joukosta, jotka lahjoittivat pappilalle privilegioita.⁸ Gunnarsbyssä tiedetään olleen ainakin 1540-luvulta lähtien 1600-luvun alkupuolelle kaksi taloa. Näistä suurempi oli vielä 1570-luvulla melko vauras, mutta 1605 talo on merkitty autioksi. Myös pienempi taloista on ollut tuolloin autiona, ja siitä on erikseen mainittu, ettei kukaan omistanut kyseistä taloa. Tämä siirtyi kuitenkin vielä hetkeksi viljelyyn, kunnes se yhdistettiin Gunnarsbyn toiseen taloon vuoteen 1631 mennessä.⁹ Gunnarsista tuli yksinäistalo, joka määriteltiin ½ veromarkaksi. Vuonna 1646 Gunnars tuli ruotujaon alaiseksi, mutta talo joutui pian rällissuhteeseen, josta

³ Kepsu 2008, 17, 26; Lindholm 1999, 33.

⁴ Kepsu 2008, 19.

⁵ Ramsay 1984a, 50; 1984b, 213.

⁶ MHA b7, 1/2.

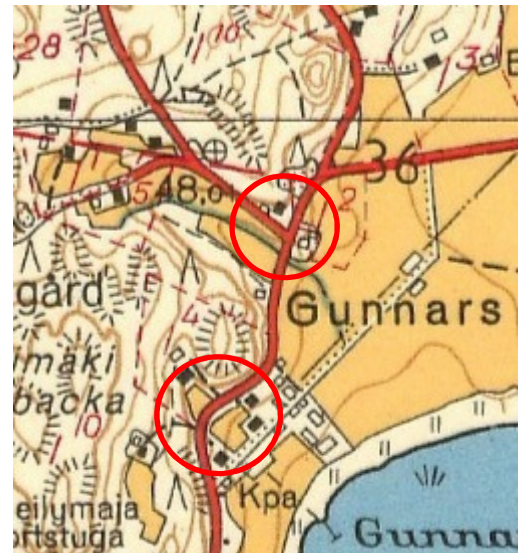
⁷ Kepsu 2008, 54.

⁸ Lindholm 1999, 33.

⁹ Ramsay 1984a, 50.

se vapautui vuonna 1673 jouduttuaan kruunun haltuun neljännesperuutuksen yhteydessä. Gunnars oli säilynyt verotalona, joten se jaotettiin uudestaan sotamiestilaksi. Vuosisadan loppuun mentäessä talo oli ruotujaon ulkopuolella, ja tila oli päässyt rapistumaan pahoin. Osa rakennuksista oli käyttö- ja korjauskelvottomia, eivätkä pellotkaan tuottaneet juuri mitään. Tämän vuoksi 1700-luvun alussa kruunun talon viljelijäksi määrättiin Hans Hansinpoika, joka asuttikin kruunun taloa pitkään.¹⁰

Gunnarsbyn kyläpaikkana on 1700-luvulle sijoittuvien karttojen perusteella pidetty Himmelbergetin viereistä aluetta Kunnarlantie 118 paikkeilla.¹¹ Karttoihin on merkitty yksi rakennus Kunnarlantien eteläpuolelle ja 1–3 rakennusta tien pohjoispuolelle. Viimeistään 1700-luvun puolivälin tienoilla Gunnarsby on laajentunut nykyisten Kunnarlantien, Bodomintien ja Velskolantien risteuksen tienoille, johon on merkitty vuosien 1775 ja 1785 karttoihin 3–4 rakennusta. Vuoden 1775 karttaan yksi näistä on merkitty rakuunan torpaksi, ja molemmissa kartoissa sen lähistölle on merkitty peltoja sekä niitty, joihin sotilaalla on ollut oikeus.¹² Kyseisestä alueesta on käytetty muinaisjäännösrekisterissä nimeä Gunnarsby Pohjoinen talo. Torpat alkoivat yleistyä Espoossa 1700-luvun puolivälin tienoilla, tätä ennen niitä oli ollut vain muutamia säteritilojen yhteydessä.¹³ On siis luultavaa, että Gunnarsbyn Pohjoisen talon alue on asutettu 1700-luvun puolivälin jälkeen torpparijärjestelmän yleistyessä.

Kartat vuosilta 1775 ja 1958. Gunnarsby sijaitsee alempana ja Gunnarsby Pohjoinen talo ylempänä teiden risteyksessä. Tielinja on pysynyt lähes samana.

1950-luvulle mentäessä Gunnarsbyn Pohjoisen talon tienoille, Kunnarlantien ja Velskolantien risteuksen kohdalle, on merkitty yksi asuinrakennus ja kaksi ulkorakennusta. Näistä asuinrakennus ja toinen ulkorakennuksista sijaitsevat risteuksen pohjoispuolen mäellä ja toinen ulkorakennus sen kaakkoispuolella, alueella, joka on nykyisin paksuilla täytemaakerroksilla muokattu kumpu. Vielä 1970-luvun peruskarttaan torpan alueelle on merkitty yksi asuin tai yleinen rakennus, mutta 80-luvulle mentäessä paikka on autioitunut kokonaan. Gunnarsbyn alkuperäisen kylätontin kohdalle on merkitty Kunnarlantien molemmin puolin asuinrakennuksia, mutta suurin osa rakennuksista painottuu tien kaakkoispuolelle. Vielä 1950-luvulla alueella on useita ulko- ja

¹⁰ Ramsay 1984b, 327–328.

¹¹ Kepsu 2008, 54.

¹² MHA B8 5/1; B7 4/2.

¹³ Nikander 1984, 45.

varastorakennuksia sekä ilmeisesti kaksi asuinrakennusta ja myös kauppa. 70 ja 80-luvuille mentäessä ulkorakennusten määrä on vähentynyt yhteen, mutta kauppa on olemassa ainakin vielä rakennuksena.¹⁴

3. Tutkimusalueiden kuvaus

Gunnarsbyn kaivausalue sijaitsee Kunnarlantien kaakkoispuolella entisen Gunnarsin tilan kohdalla. Alue on nykyisin autioitunut, eikä tien vieressä ole juurikaan säilynyt merkkejä alueella vielä 1980-luvulla sijainneista rakennuksista. Hieman alempana rinteessä on sen sijaan nähtävissä vuoden 1958 peruskarttaan merkityn tilan poikki kulkevan piha- ja peltotien molemmin puolin muutama ulkorakennuksen kivijalka. Lounaassa sijainneesta kaupasta ei ole säilynyt jälkeäkään. Kunnarlantien luoteispuoli on edelleen asuttu. Kunnarlan alue on raivattu järjestelmällisesti, kun paikalla sijainneet rakennukset on purettu, sillä alueella on vain vähän 1900-luvulle ajoittuvaa purkujätettä tai esineistöä. Nykyisin alue on pääosin lehtometsää, paikalla kasvaa jaloja lehtipuita ja myös pähkinäpensasta. Lisäksi alueella on myös joitakin kuusia. Kunnarlan alueen pintamaa

on hyvin multavaa, mutta perusmaa paikalla on alueen korkeimmalla kohdalla moreenia ja muualla savea. Savisimmat alueet ovat olleet aikoinaan peltoa. Pienet peltotilkut erottuvat edelleenkin maastossa niiden reunoilla olleiden ojien ansiosta. Ojitus on ollut tarpeen maaperän kosteuden vuoksi. Kunnarlantie noudattelee edelleen historiallista tielinjaa, joka on alun perin ollut luultavasti vain polku.

AKDG4906:3 Yleiskuva Gunnarsbyn alueesta Kunnarlantieltä kuvattuna. NW-SE.
Kuva Katja Vuoristo.

Kunnarlantien, Bodomintien ja Velskolantien risteuksen kohdassa sijainneen rakuunatorpan (Gunnarsby Pohjoinen talo) kohdalla nykyinen tielinja sekä sen varteen tehdyt soranottokuopat ovat lohkaisseet osan alkuperäisestä tontin paikasta pois, vaikka tiet noudattavatkin myös tällä kohdoin kutakuinkin historiallista tielinjaa. Risteuksen kaakkoispuolelle on tehty sähkömuuntamo pellon ja tien varressa olevan kummun reunaan. Puita kasvava kumpu koostuu pääasiassa pelkämästä täyttömaasta, jota on yli 2,5 metriä. Tien tällä puolen alueen alkuperäinen topografia on muuttunut myöhemmän maanmuokkauksen myötä. Kummun ulkopuolella peltoalueet ovat tosin pysyneet ennallaan. Risteuksen pohjoispuolen tontti on puolestaan pysynyt melko hyvin alkuperäisessä asussaan, lukuun ottamatta sorakuoppia sen reunassa. Alue on säilynyt aukeana niittymäisenä alueena, ja paikalla erottuu myös kaksi kivijalkaa. Näistä toinen (kivijalka 1) sijaitsee alarinteessä keskivaiheilla aukeaa. Kyseessä lienee sama rakennus, joka erottuu vielä 1900-luvun peruskartoissakin asuin- tai yleisrakennuksena. Toinen kivijaloista (2) erottuu heikommin aivan Velskolantien vieressä. Kyseessä näyttäisi olevan vuoden 1958 peruskarttaankin merkitty ulkorakennus (ks. peruskarttaote s. 7). Alueen ylärinteessä on lukuisia kellari- tai säilytyskuoppia sekä yksi kivikellarin raunio (ks. kartta 5). Tonttialue rajautuu luoteessa metsään ja pohjoisessa sekä koillisessa kalliorinteeseen.

¹⁴ Peruskartta 2041 10 Nuuksio, vuodet 1958, 1972 ja 1984.

AKDG4907:10 Yleiskuva koeojien 2 ja 3 sijaintipaikasta. Koeoja 1 sijaitsi opastetaulujen takana ja koeoja 2 punaisen paketti-auton viereen jäävällä alueella. W-E. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4907:11 Koeojaa 7 avataan mäen päälle risteyksen pohjoispuolelle. E-W. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4907:16 Mäenrinteessä sijainnut kivetty kellarinpohja. SE-NW. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4907:19 Mäen ylärinteessä sijainneita kellarikuoppia kartoitetaan. Kuva Katja Vuoristo.

Pakankylän tutkimusalue sijaitsee heti Bodomintien pohjoispuolella. Kevyenliikenteen väylän on suunniteltu kulkevan tien vieressä entisellä peltoalueella Espoon Automuseon ja Kaisankodin eteläpuolella. Espoon Automuseon kaakkoispuolella maata on muokattu runsaasti ja alueella on paksu sepelikerros. Tien vierustaa reunustaa tällä kohdin korkea kuusiaita. Kaisankodin ja museon etualalla tien vieressä on tasainen nurmialue, jonka reunassa tien varrella kasvaa lehtipuita. Automuseon kohdalla on koekuoppien perusteella osittain täyttömaata. Alue on mahdollisesti toiminut parkkialueena tai museon autojen säilytystilana.

AKDG4908:3 Kevyenliikenteen väylä kulkee Pakankylässä lähellä tienreunassa olevia puita. Koekuopat tehtiin niiden lähelle niitylle. SE-NW. Kuva Satu Koivisto.

4. Vuoden 2016 tutkimukset

Vuoden 2016 koekaivausten tarkoituksena oli tutkia onko maanteiden 11337 ja 11343 alueelle suunnitellun kevyenliikenteen väylän kohdalla merkkejä kiinteistä muinaisjäännöksistä, jotka liittyvät Gunnarsbyhyn, Gunnarsbyn Pohjoiseen taloon tai Backbyhyn. Kohteille ei ollut aiemmin tehty mitään arviota, kuinka laajalle alueelle historialliset kylätontit ulottuvat, vaan niistä oli ainoastaan pistemäinen suuntaa antava paikkatieto. Vuonna 2000 tehdyn inventoinnin mukaan on pidetty mahdollisena, että kylätonttien alueilla olisi voinut säilyä merkkejä historiallisen ajan asutuksesta. Tämän vuoksi Espoon kaupunginmuseo piti tarpeellisena, että kevyenliikenteen väylällä tehtäisiin koekaivauksia niillä paikoin, joilla muinaisjäännökset näyttivät osuvan tai sivuavan tielinjaa. Koetutkimusten aikana oltiin yhteydessä Espoon kaupunginmuseoon ja todettiin jatkotutkimustarve Gunnarsbyn kylätontin alueella. Jatkokaivausten aikana tutkittiin kevyenliikenteen väylälle osunut kivirakenne. Muilla alueilla ei ollut tarvetta jatkotutkimuksille, sillä alueet saatiin tutkittua kevyenliikenteen väylän osalta kokonaan jo koetutkimusten aikana.

Gunnarsbyn ja Gunnarsbyn Pohjoisen talon alueille tehtiin yhteensä seitsemän koeojaa, joista poistettiin kairavinkoneella pintamaat. Backbyn kylätontin vanhoille peltoalueille päädyttiin sen sijaan tekemään neljä koe-kuoppaa käsin kaivamalla, koska kevyenliikenteen väylän todettiin kulkevan jo ennestään muokatuilla alueilla Bodomintien laidassa tienpenkan ja ojan kohdalla tai laajalla täytemaa-alueella. Ei ollut kovinkaan todennäköistä, että tällä alueella olisi säilynyt merkkejä vanhoista rakenteista tai kulttuurikerroksista. Historiallisten karttojen perusteella suunniteltu kevyenliikenteen väylä sijaitsi melko kaukana vanhasta Backbyn kylätontista. Kevyenliikenteen väylää ei ollut merkitty alueelle, joten sen linja tarkastettiin suunnitelmakartasta ja mitattiin Bodomintien reunasta maastossa. Koekuopat tehtiin niin lähelle suunniteltua tiealuetta kuin oli maaston mukaan mahdollista, ja niiden perusteella todettiin, että vanhoissa kartoissa pelloksi merkityjä alueita on täytetty myöhemmin mm. sepelisoralla. Kyseisellä alueella ei todettu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä.

AKDG4908:4 Koekuoppia 1–3 täytetään. W-E. Kuva Satu Koivisto.

Gunnarsbyn Pohjoisen talon alueelle oli Espoon kaupunki merkinnyt suunnitellun kevyenliikenteen väylän ulkorajan, ja alueelle tehtiin linjan mukaisesti neljä koeojaa. Näistä kolme (koeojat 1–3) sijaitsivat Kunnarlantien, Velskolantien ja Bodomintien risteyksen itäpuolen kumpareella ja yksi (koeoja 7) risteyksen luoteispuolella. Koetutkimusten perusteella Gunnarsbyn Pohjoisen talon muinaisjäännösalue näytti sijoittuvan kokonaisuudessaan risteyksen luoteispuolen mäelle, jossa historiallisten karttojen perusteella on sijainnut rakuunan torppa. Paikalla todettiin säilyneen ainakin 1700-luvulle ajoittuvia ja tätä myöhäisempiä rakenteita, jotka kar-

toitettiin takymetrillä koekaivausten yhteydessä. Yksi todennäköisesti 1700-luvulle ajoittuva kivirakenne sijaitsi alueelle tehdyssä koeojassa, ja se saatiin tutkittua kokonaan koekaivausten aikana. Itäpuolen kumparealue osoittautui muuttaman kymmenen vuoden takaiseksi täyttömaa-alueeksi.

AKDG4907:12 Koeojaa 7 avataan törmän päällä. NE-SW. Kuva Katja Vuoristo.

Gunnarsbyn alueelle ei kevyenliikenteen väylää ollut merkitty vastaavasti kuin Pohjoisen talon alueelle. Paikalta löytyi kuitenkin paikoin vanhempia paaluja, joiden oletettiin suunnitelmakartan perusteella liittyvän kevyenliikenteen väylään. Yhdessä paaluissa erottui myös vielä heikosti paalunumero, mikä vahvasti oletusta. Linjan sijainti tarkastettiin suunnitelmakartasta ja sen kohta mitattiin vielä Kunnarlantien reunasta. Kaivettavaa aluetta raivattiin pusikosta ja paikalle avattiin kolme koeojaa (4–6). Koillisimmassa eli koeojassa 4 ei havaittu mitään merkkejä vanhoista rakenteista tai kulttuurikerroksista. Lounaisimmassa koeojassa (6), joka tehtiin historiallisen kartta-aineiston perusteella entiselle peltoalueelle, todettiin kaksi rakennetta, joista toinen tulkittiin raivauskivikoksi ja toinen todennäköiseksi maa- ja kivikasan pohjaksi. Näiden koeojien väliin jäävä koeoja 5 osoittautui mielenkiintoisimmaksi, sillä alueen keskivaiheilla todettiin pienistä palaneista kivistä muodostuva rakenne. Koekaivausten aikana rakenteesta löytyi keskiaikainen penninki, minkä vuoksi Espoon kaupungin museon intendentin käytyä paikalla todettiin viikon pituisen jatkotutkimuksen olevan tarpeellinen, jotta rakenne ja sen lähiympäristö saataisiin tutkittua kokonaan. Asiat etenivät Espoon kaupungin kanssa sujuvasti ja jatkotilaus tuli jo koekaivausten aikana. Näin Gunnarsbyn tutkimukset voitiin saattaa suoraan loppuun saakka ilman keskeytyksiä. Kaivausalueetta laajennettiin rakenteen ympäriltä, jotta koko rakenne ja siihen mahdollisesti liittyvät muut kulttuurikerrokset ja rakenteet saataisiin esille. Pintamaat poistettiin jälleen kaivinkoneella. Koekaivauksissa todettu palanut kiveys ja siihen liittyvät maakerrokset jatkuivat laajennusalueen puolelle, mutta muita vanhempia kerrostumia ei alueella havaittu. Kiveys todettiin luultavasti keskiaikaiseksi rakenteeksi, mahdollisesti seinärakenteeksi, jonka pohjalla oli tasapohjainen savella vuorattu kuoppaliesi.

AKDG4906:2 Yleiskuva koeojan 5 suuntaan ennen raivaamista. NE-SW. Kuva Katja Vuoristo.

Koeojat täytettiin kaivinkoneella koekaivausten lopussa ja Gunnarsbyn kaivausalue tutkimusten päätyttyä. Paikalla kävi kaivausten aikana sekä niiden loputtua muutamia metallinilmaisinharrastajia. Tutkimusten aikana he kävivät valvotusti läpi kaivausalueilta kaivinkoneella poistettuja maamassoja ja kaivausten päätyttyä nämä maat käytiin vielä toiseen kertaan läpi, kun ne oli laitettu takaisin koeojiin. Näin maa-ainesta saatiin tarkastettua paremmin. Metallinilmaisimilla tehdyt löydöt eivät olleet kuitenkaan merkittäviä, eivätkä ne tuoneet lisätietoa kaivauksissa saatuihin tuloksiin. Metallilöytöjen määrä oli kokonaisuudessaan hyvin vähäinen ja suuri osa niistä oli melko nuorta. Huomionarvoista oli kuitenkin se, että vaikka Gunnarsbyn tontti on ollut asuttu vielä 1900-luvulla, ei alueella ollut paljoakaan tähän viittaavia metalli- tai muita löytöjä. Alue näyttäisi olevan siistitty paikan viimeisimmän asutusvaiheen jälkeen tarkasti. Gunnarsbyn Pohjoisen talon alueella oli puolestaan jonkin verran metallilöytöjä, jotka kertoivat alueen myöhemmästä käytöstä. Suurimman löytöryhmän muodostivat pullonkorkit, koska kylämäki on ollut suosittu kokoontumispaikka vappuisin ja uutena vuotena. Myös kaivauslöytöjä tuli melko vähän. Tämä johtunee siitä, että tutkittavilla alueilla ei ollut säilynyt

juurikaan kulttuurikerroksia ja rakenteitakin oli vain muutama.

AKDG4907:39 Metallinilmaisimella tehtyjä löytöjä koeojasta 7 kaivinkoneella kaivetusta mulhasta. Kuvassa on mm. venäläinen rupla ja espanjalainen peseta sekä nappeja, hevosenkännäuloja. Koristeltu esine on luultavasti verhotangon koristenuppi tms. Kuva Katja Vuoristo.

Kaivinkoneen poistaman pintamaan jälkeen aluetta kaivettiin lapioilla ja kaivauslastoilla. Maa-ainesta ei seullottu. Kaivausten dokumentoinnissa sovellettiin yksikkökaivausmenetelmää. Tutkimusalueiden kartoituksessa käytettiin pohjakarttana Espoon kaupungilta DWG-muodossa toimitettua karttaa. Kartoitus tehtiin Espoon kaupungin käyttämään ETRS-GK25-tasokoordinaatistoon. Kaivauksilla käytetty korkeusjärjestelmä oli N2000. Tutkimuksissa käytetyt kiintopisteet on mitattu VRS-GPS Topcon GRS-1 -laitteella. Mittausten ulkoinen tarkkuus oli 2–3 cm ja sisäinen tarkkuus oli alle senttimetrin. Mittaukset muutettiin DWG-muotoon Topcon Link -ohjelmassa ja ne digitoitiin Mapinfo -ohjelmalla. Kaivausalueen kartat piirrettiin osittain käsin ja osittain Sokkia SET2-takymetrillä. Aluetta dokumentoitiin myös valokuvaamalla, ja valokuvat on luetteloitu WebMuskettiin päänumeroilla AKDG4906, AKDG4907 ja AKDG4908.

AKDG4907:14 Satu Koivisto puhdistaa koeojan 7 kaakkoispäätä. Ojan itäkulmassa pilkistää rakenteen 1 kiviä. N-S. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4906:23 Johanna Seppä piirtää käsin rakenteen 5 kiveystä. N-S. Kuva Katja Vuoristo.

Tutkimusalueen löydöt otettiin talteen yksiköittäin ja osa löydöistä on talletettu Kansallismuseon kokoelmiin KM-numeroilla 41114 ja KM 41115. Sekoittuneesta pintakerroksesta ei kerätty talteen löytöjä. Löydöt ja niiden kontekstit käytiin läpi vielä puhdistusvaiheessa, jolloin osa niistä poistettiin kuvauksen jälkeen. Poistetuista löydöistä tehtiin erillinen luettelo (ks. liite 1). Poistetuista löydöistä suurin osa on peräisin pintamullasta. Säilytetyt metalliesineet lähetetään konservoitaviksi, mutta konservoinnin suorittaja on vielä toistaiseksi avoin.

Kaivauksilta otettiin myös muutamia maanäytteitä makrofossiilianalyysiä varten. FM Santeri Vanhanen on tehnyt analyysin ja sen tulokset on esitelty tässä raportissa.

4.1. Kaivaushavainnot ja löydöt

4.1.1 Backby

Backbyn entisille peltoalueille tehtiin yhteensä neljä koekuoppaa käsin kaivamalla. Koekuopat sijoituivat suunnitellun kevyenliikenteen väylän tiealueelle, mutta itse tienpohja tulee sijoittumaan niiden ja nykyisen Bodomintien väliin. Koekuopassa 1 todettiin 25–40 cm paksu peltomultakerros, jonka alla tuli puhdas pohjasavi. Koekuopissa 2–4 todettiin päällimmäisenä sepelikerros, jonka paksuus oli kuopassa 3 noin 10 cm. Muissa se oli hieman ohuempi. Koekuopissa 2 ja 4 oli sepelin alla peltomulta, jonka alta tuli puhdas pohjasavi, kun taas koekuopassa 3 oli sepelikerroksen alla 5–10 cm paksu sora, jonka alta tuli tiivis savi. Löytöjä koekuopista ei tullut lukuun ottamatta muutamia tiilen muruja. Lisäksi yhdessä kuopassa havaittiin hieman hiiltä. Kevyenliikenteen väylällä ei havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä.

AKDG4908:1 Pakankylän tutkimusalue sijaitti Espoon automuseon etupuolella. E-W. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4908:2 Koekuopan 3 tiivistä sorakerrosta kaivetaan. E-W. Kuva Katja Vuoristo.

4.1.2 Gunnarsby

Gunnarsbyhyn tehtiin koekaivausten aikana kolme koeojaa (4–6) suunnitellun kevyenliikenteen väylän alueelle. Koeojat sijoituivat Gunnarsintieltä lähtevän venerantaan vievän hiekkatien koillispuolen metsäiselle alueelle. **Koeoja 4** sijaitsi koillisimpana hieman koilliseen laskevassa rinteessä, sen pituus oli noin 16 metriä ja pinta-ala noin 32 m². Paikalla todettiin muheva multakerros (paksuus 20–30 cm), jonka alta tuli puhdas moreenisora. Koeojasta ei tullut löytöjä, lukuun ottamatta joitakin 1900-luvulle ajoittuvaa metalli- ym. rojua. Tätäkin oli alueella melko vähän.

Koeoja 5 sijaitsi tutkivan alueen keskiosassa ja koekaivauksissa paikalle avattiin noin 26 metriä pitkä koeoja. Koeojan koillispuolella oli multakerroksen alla suuri maakivi tai kallio, jonka molemmilta puolilta tuli myös esiin moreenisora. Lounaispuolella moreenisora vaihtui hiedaksi, jota oli vain pieni vyöhyke välissä ennen kuin pohjamaa muuttui tiiviiksi saveksi.

Moreenin ja saven vaihtumiskohdassa koeojan keskivaiheilla sijaitsi 30–40 cm paksun multakerroksen alta paljastunut epämääräinen ladotuista kivistä koostuva rakenne (R5), jonka ympärillä oli harmaa mullan sekainen tiivis savi (Y1a). Pintakivistä osa oli palaneita ja kivien joukossa oli myös laattamaisia litteitä kiviä. Kivet olivat levinneet noin kahden metrin levyiselle alueelle. Ne jatkuivat koeojan luoteis- ja kaakkoispuolille. Tässä vaiheessa rakenne muistutti lähinnä tienpohjaa tai purkamisen yhteydessä syntyneitä kiveystä. Kun rakenteesta 5 alettiin poistaa ensimmäistä kivikerrosta, alkoivat kivet vaikuttaa enemmän palaneilta ja niitä reuusti hiilen ja palaneen saven sekainen kellertävän harmaa savi (Y1b). Kiveys alkoi muistuttaa enemmän lie-sikiveystä, ja kun siitä löytyi vielä 1530-luvulle ajoittuva penninki, keskeytettiin sen tutkiminen toistaiseksi tasoon 2. Kiveyksen paksuutta kokeiltiin vielä piikillä, ja sen todettiin jatkuvan syvemmälle. Sen laajuutta yritettiin selvittää tekemällä koeojan molemmille puolille koepistot, joista kaakkoispuolelle tehdyssä kuopassa todettiin 30 cm paksun multakerroksen alla tiivis kuiva savikerros, jossa oli hiilihippuja. Tämän arveltiin liittyvän mahdollisesti rakenteeseen. Sen sijaan noin 4 metrin päähän koeojan luoteispuolelle tehdyssä kuopassa havaittiin 40 cm paksun multakerroksen alla puhdas hiekka, joka vaikutti pohjahiekalta.

AKDG4906:14 Koeoja 5, rakenteen 5 pinta. SE-NW. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4906:15 Rakenne 5 dokumentointitasossa 2. NW-SE. Kuva Katja Vuoristo.

Koska oli selvää, ettei rakenteen tutkiminen ollut mahdollista koetutkimusten aikana, neuvoteltiin asiasta Espoon kaupunginmuseon kanssa. Neuvotteluissa päädyttiin siihen, että viikon jatkotutkimukset olivat tarpeen, jotta rakenne saataisiin tutkittua kunnolla ja se saataisiin kaivettua esiin kokonaan. Jatkotutkimukset käynnistyivät heti koekaivausten perään ja rakenne 5 saatiin tutkittua keskeytyksettä kokonaan.

AKDG4906:17 Koeojan 5 laajennusalueetta puhdistetaan. E-W.
Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4906:18 Sama kuin edellä, keskellä rakenne 5. N-S.
Kuva Katja Vuoristo.

Koeojaa 5 laajennettiin ojan molemmilta puolilta ja kaivausalue oli leveimmillään noin 9 metriä. Kokonaisuudessaan koeojan ja kaivausalueen pinta-ala oli noin 95 m². Rakenteen 5 kivien todettiin levinneen melko laajalle alueelle, mutta lounaisosassa kiveys näytti rajautuvan selkeästi hiilen ja palaneen saven sekaiseen kellertävän harmaaseen tiiviiseen saveen (Y1b). Muualla kivien välissä jatkui tiivis mullan sekainen savi, jossa oli myös hiiltä ja palanutta savea. Kun kiveyksestä oli poistettu yksi kerros, alkoi se rajautua selkeämmäksi ja muuttua pienialaisemmaksi. Toisen kivikerroksen jälkeen se alkoi vaikuttaa pyöreähköltä liesimäiseltä kiveykseltä. Kivet olivat pieniä, palaneita ja kulmikkaiksi lohjenneita ja niiden välissä oli hiiltä. Alemmas mentäessä kiveys pieneni ja sitä rajasi tummanharmaa hiilen ja noen sekainen hiekkakerros (Y2), joka muodosti lähes nelikulmaisen alueen. Alempana kerros muuttui lähes mustaksi. Palokerroksen seassa oli huonosti palanutta savea, jota oli irronnut sitä rajaavasta savesta (Y1b). Dokumentointitasossa 5 kivirakenteesta oli jäljellä vielä muutamia palaneita kiviä, joista yksi oli laakakivi ja yksi lähes pallon muotoinen kivi, joka näytti siltä, että se oli aseteltu rakenteen pohjalle tarkoituksella. Lisäksi kiveyksen pohjalta yksiköstä 2 löytyi sinne selvästi tarkoituksella aseteltuja rautaesineitä, kuten napakaira, veitsi ja avain. Rakennetta rajaava savi (Y1b) jatkui palokerroksen alla. Savi vuorasi nelikulmaista suoraseinäistä ja tasapohjaista liesikuoppaa, joka oli kaivettu puhtaaseen pohjahietaan. Osa siitä oli palanut ja joissakin savenpaloissa oli nähtävissä pinnalla puusta syntyneitä painanteita. Palanut savi oli pääosin erittäin huokoista ja siinä oli nähtävissä orgaanista sekoitetta. Liesirakenne muistutti tyypiltään enemmän vanhakantaista kiuasmaista tulisijaa kuin keskiajalla pikkuhiljaa yleistyntä muurattua kiviunia, ja se voisi liittyä yksihuoneiseen pirttimäiseen rakennukseen¹⁵.

¹⁵ Korhonen 1999, 177–178.

AKDG4906:27 Rakenne 5 dokumentointitasossa 2. W-E.
Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4906:33 Rakenne 5 dokumentointitasossa 3. NE-SW.
Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4906:42 Rakenne 5 ja yksikkö 2 dokumentointitasossa 5.
W-E. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4906:49 Rakenne 5 ja yksikkö 2 pohjaan kaivettuna. W-E.
Kuva Katja Vuoristo.

Kiveyksen R5 ja sen lähiympäristön löydöt olivat vähäisiä. Edellä mainittujen rautaesineiden ja rahan lisäksi liedestä ja siihen liittyvistä yksiköistä löytyi muutama palanut ja palamaton luunpala, muutamia punasaviastian paloja, joista yksi oli kolmijalkapadan jalan katkelma. Punasaviastian palojen joukossa oli myös yksi reu-napala, jossa oli ns. bolus-koristelua eli vaalealla savilietteellä tehtyä aaltoviivaa. Muut palat olivat lasitettu joko värittömällä tai vaalealla lyijylasitteella. Liesikiveyksestä löytyi myös yksi vihreä ikkunalasin pala, mutta sen päältä pintamullasta löytyi niitä hieman enemmän. Ikkunalasi oli säilynyt erittäin hyvin, eikä sen irisoitumista ollut havaittavissa. Lasinpaloissa ei ollut myöskään havaittavissa merkkejä niiden käsittelystä retusoi-malla. Tämän perusteella on mahdollista, että ne kuuluvat johonkin hieman myöhäisempään rakennukseen. Pintamullasta löytyi myös muutamia punasavikeramiikan paloja, palamatonta luuta ja yksi piin pala. Näiden

liittäminen liesikiveykseen tai niiden ajoittaminen on kuitenkin vaikeaa. Ne voivat olla peräisin yhtäläillä myös 1600–1800-luvun asutuksesta.

KM 41115:1 Tallinnalainen hopeapenninki, joka on löyty todennäköisesti 1532-1534 Wolter von Plettenbergin aikana. Kuvassa näkyy vaakuna, jonka sisällä risti. Vaakunan yläpuolella on kirjain M ja sen oikealla puolella erottuu heikosti O ja N. Rahan toisella puolella on erotettavissa heikosti ristikkäin menevät pysty- ja poikkiviivat. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4906:45 Napakaira (KM 41115: 9) pilkistää esiin ystäköstä Y2. SW-NE. Kuva K. Vuoristo.

AKDG4906:48 Pyöreä kuulamainen kivi oli luultavasti asetettu lieden pohjalle tarkoituksella. W-E. Kuva K. Vuoristo.

KM 41115:8 ja 10. Lieden pohjalle oli asetettu myös avain ja veitsi. Kuva K. Vuoristo.

Laajennusalueella tuli esiin kaivinkoneella kaivettaessa myös tiilikasa, jossa oli uunin kaakelia. Kyseessä oli purkukasa, joka liittyy alueen myöhempään asutukseen. Myös kaivausalueen eteläkulmassa oli purkamiseen liittyvä kiveys (R6), joka jatkui kaivausalueen ulkopuolelle. Kiveyksessä oli myös tiilen paloja, ja kivet ja tiilet olivat savensekaisessa mullassa. Kivet olivat palaneita, minkä perusteella ne voisivat olla purettu jostain uunista.

AKDG4906:29 Rakenne 6 dokumentointitasossa 2. S-N. Kuva K. Vuoristo.

AKDG4906:46 Rakenne 6 kaivausalueen kaakkoisprofiilissa. SW-NE. Kuva K. Vuoristo.

Rakenteesta 5 otettiin yhteensä neljä maanäytettä makrofossiilianalyysiä varten. Näytteistä löytyi vain kuusi hiiltynyttä kasvinjäännettä. Näitä olivat yksi ohran jyvän katkelma, yksi ruiskattara, kolme kuusen neulasen fragmenttia ja yksi vadelman siemen. Hiiltymättömien makrofossiilien joukossa oli vadelman ja jauhosavikan siemeniä. Ohran jyvä viittaa siihen, että paikalla on viljelty ainakin ohraa, ja myös ruiskattara viittaa peltorikkakasvina joko ohran tai muiden viljojen viljelyyn. Vadelma näyttäisi puolestaan kuuluneen keräiltävien kasvien joukkoon.¹⁶

Koeoja 6 sijaitsi maastossa edelleen erottuvan vanhan pelto-ojan ja venerantaan vievän tien välissä kosteahkolla alueella. Koeojan pituus oli noin 12 metriä ja pinta-ala 31 m². Paikalla oli peltomultakerros, jonka alta tuli esiin vetinen savinen pohjamaa. Saven päällä oli koeojan lounaispäässä kaakko-luodesuuntainen matala aitamainen pyöreähköistä kivistä ladottu kiveys (R3). Kyseessä oli luultavasti alueen johonkin peltovaiheeseen liittyvä raivauskiveys. Myös koeojan kaakkoispäässä oli pohjasaven päällä kiveys (R4). Kiveyksen kohdalla oli karkeaa hiekkaa, eivätkä kivet vaikuttaneet asetelluilta. Kivien väliin ja päälle nousi paikoin pohjavesi. Hiekka ja kiveys muodostivat hieman neliömäisen alueen. Kyseessä vaikutti alkuun olevan jokin rakenne,

mutta kun se kaivettiin pois, vaikutti se lähinnä vanhan maakan pohjalta. Koeojan alueelta löytyi peltomultakerroksesta muutamia paloja vihreää ikkunalasia. Se ei luultavasti liity kumpaakaan alueella havaittuun rakenteeseen, sillä kyseinen alue oli niin kosteaa, ettei ole todennäköistä, että siihen olisi rakennettu ainakaan ikkunallisia rakennuksia.

AKDG4906:4 Koeojaa 6 putsataan. NE-SW. Kuva K. Vuoristo.

¹⁶ Vanhanen, 2016.

AKDG4906:13 Koeojan 6 rakenteen 3 toinen puoli pohjaan kaivettuna. N-S. Kuva K. Vuoristo.

AKDG4906:7 Koeojan 6 rakenne 3. Kyseessä oli todennäköisesti pellon rai-
vaamiseen liittyvä kivikasa. Kuva K. Vuoristo.

AKDG4906:9 Koeojan 6 rakenne 4 oli mahdollisesti paikalla sijain-
neen maakasan pohja. S-N. Kuva K. Vuoristo.

AKDG4906:12 Koeojan 6 rakenteen 4 toinen puoli pohjaan kai-
vettuna. N-S. Kuva K. Vuoristo.

4.1.3 Gunnarsby Pohjoinen talo

Gunnarsbyn Pohjoisen talon alueelle Bodomin-, Kunnarlan- ja Velskolantien risteykseen tehtiin neljä koeojaa (1–3 ja 7). Koeojat 1–3 sijaitsivat risteyksen itäpuolella alueella joka erottuu kumpuna ja rajautuu peltoihin sekä tiehen. **Koeoja 1** avattiin kummun itäreunassa sijaitsevan sähkömuuntamolle vievän tienpätkän eteläpuolelle. Alueen laajuus oli noin 20,5 m². Paikalta poistettiin paksu kerros täyttömaata ja täyttökerroksen jatkuessa syvemmälle, jatkettiin kaivamista koeojan keskiosassa syvemmälle, jotta saataisiin selvyyttä täyttökerroksen paksuudesta. Tällä kohdalla täyttemaakerrosta poistettiin 2,5 metriä, eikä puhdas pohjamaa tullut vielä silloinkaan vastaan. Työturvallisuuden vuoksi kaivamista ei jatkettu syvemmälle. Koeojan kohdalla oli 20–40 cm paksu multakerros pinnalla, jonka alta tuli sekoittunut savi. Sen alla vaihteli hiekan, siltin, mullan

ja soran sekainen maa-aines. Täyttökerros oli melko löydötöntä, mutta ne löydöt, joita siinä havaittiin, viittasivat 1970-lukuun. Kaivannosta löytyi mm. kolmosolutpullon korkki, jossa on vetoliuska. Kolmosolut tuli myyntiin 1969 ja kruunukorkkeja alettiin käyttää vuodesta 1976, joten kyseinen korkki ajoittunee tälle välille.

AKDG4907:1 Koeoja 1. NE-SW. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4907:6 Koeojasta 1 löytynyt pullonkorkki ajoittaa hyvin ojan täytemaakerrosta. Kyseinen korkkimalli on ollut käytössä 1970-luvun alkupuolella. Kuva Satu Koivisto.

Koeoja 2 oli pinta-alaltaan noin 11,5 m², ja se tehtiin muuntamolle vievän tienpätkän pohjoispuolelle lähelle kumpareen pohjoisreunaa. Paikalla todettiin 20–30 cm paksu multakerros, jonka alta tuli esiin samanlaista sekoitunutta savea kuin koeojassa 1. Ojan pohjoisreunassa tuli esiin betoninen rakennuksen perustus, joka kokonsa puolesta vaikuttaisi muuntajan tms. pohjalta. Koeojan 2 multakerroksessa oli runsaasti erilaista jätettä, kuten lääkepuskaloja ja hyönteismyrkkypakkauksia.

AKDG4907:3 Koeojan 2 betonirakenne. Kyseessä oli todennäköisesti vanha muuntajan pohja. SW-NE. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4907:7 Koeojasta 2 löytynyt ihmishahmoinen pullo. Kuva Satu Koivisto.

AKDG4907:8 Koeojasta 2 löytyi runsaasti modernia jätettä. Kuva Satu Koivisto.

Koeoja 3 tehtiin kummun pohjoispuolelle tien viereen pellon reunaan. Paikalla todettiin 20–30 cm paksu peltomultakerros, jonka alta tuli esiin puhdas pohjamoreeni. Koeojan laajuus oli noin 12,5 m². Paikalta ei havaittu löytöjä.

AKDG4907:5 Koeojaa 3 kaivetaan kaivinkoneella. S-N. Kuva Katja Vuoristo.

Risteyksen pohjoispuolelle tehty **koeoja 7** sijoittui suunnitellun tiealueen reunaan lähes Velskolantien suuntaisena. Velskolantien vieressä koeojan lounaisreunassa kulki puhelinkaapelilinja, minkä vuoksi koeojaa ei voitu avata lähemmäksi tien reunaa. Koeojan kaakkoispäättyyn tehtiin käsin kaivamalla pieni levennys, koska paikalta paljastui kivirakenne (R1) Bodomintien puolella olevan törmän reunassa. Myös koeojan keskivaiheilla todettiin pieni kivirakenne (R2). Koeoja oli pinta-alaltaan 57 m².

AKDG4907:9 Yleiskuva Pohjoisen talon alueesta. Edustalla olevalle alueelle avattiin koeoja 7 ja koeojat 1–3 tien toisella puolella näkyvälle metsäiselle kumpareelle sekä sen koillispuolelle. NW-SE. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4907:28 Koeoja 7. NW-SE. Kuva Katja Vuoristo.

Rakenne 1 oli tuhoutunut osittain Bodomintien rakentamisen sekä hiekanoton yhteydessä. Rakenne paljastui multakerroksen alta kaivinkoneella kaivettaessa, kun esille alkoi tulla selvästi ladottuja toisissaan kiinni olevia kiviä. Rakenne otettiin esiin käsin kaivamalla ja aluetta laajennettiin törmän reunaan, jotta koko rakenne saataisiin esille ja tutkittua. Kiveys vaikutti uuninpohjalta ja kun siitä oli poistettu yksi kivikerros, alkoi sen rakenne selkeytyä. Kyseessä todettiin olevan rakennuksen tai huoneen nurkkaan tehty uuninperustus. Rakenteesta oli säilynyt vain osa, mutta sitä näytti reunustavan lounaassa ja luoteessa kivijalka, jonka länsikulman sisäpuolelle uuni oli perustettu. Uunin kivet olivat kolmessa kerroksessa ja muutamissa kivissä oli nähtävissä porausjälkiä. Yhdessä kivessä poraaminen oli jäänyt kesken ja siinä oli vain pieni kuoppa. Kivijalassa lounaisseinän kivet olivat myös kolmessa kerroksessa, mutta luoteisseinässä niitä oli vain yhdessä kerroksessa. Kivet oli aseteltu puhtaaseen pohjahiekkaan. Rakenteen luoteispuolella oli pienellä alueella ohut musta hiilensekainen palokerros ja lounaispuolella tiivis savinen alue (Y3), joka voisi olla syntynyt tallomisen yhteydessä eli kyseessä voisi olla maalattia. Rakenteen 1 vierestä löytyi uuninkaakelia, mikä viittaa siihen, että paikalla on ollut kaakeliuuni. Kyseessä on luultavasti 1700-luvun kartoissa esiintyvä rakuunan torppa tai muu karttoihin merkitty rakennus, joka on mahdollisesti palanut. Rakenteen ja löytöjen perusteella näyttäisi

kuitenkin siltä, että kyseessä on asuinrakennus, joka on tuhoutunut lähes kokonaan hiekanoton ja tieleikkausten yhteydessä. Uuninpohja ja siihen liittyvät kulttuurikerrokset tutkittiin kokonaan koekaivausten aikana.

AKDG4907:29 Rakenne 1 kokonaan esille kaivettuna dokumentointitasossa 1. SW-NE. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4907:33 Rakenne 1 dokumentointitasossa 2. NW-SE. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4907:36 Rakenne 1 dokumentointitasossa 3. NW-SE. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4907:38 Rakenteen 1 lounaisreunan alin kivirivi. Muu osa rakenteesta on kaivettu jo pois. NW-SE. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG490:37 Rakenteessa 1 tasossa 3 ollut kivi, jossa on kesken jäänyt porausjälki. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4907:31 Rakenteesta 1 tielinjan leikkaukseen valuneita kiviä törmän yläreunassa. E-W. Kuva Katja Vuoristo.

Rakenteen 1 eli uunin alue oli vähälöytöistä. Paikalta löytyi vain yksi liitupiipun katkelma ja pari palaa punasavikeramiikkaa. Astianpaloissa oli havaittavissa merkkejä vaalealla savilietteellä tehdystä bolus-koristelusta.

Lisäksi uunin päältä löytyi muutamia lasiastioiden tai -pullojen paloja, messinkinen puolipallon muotoinen nappi, joka voisi olla peräisin esimerkiksi univormusta, sekä kaksirivinen täikamman katkelma.

KM 41114:7 Kaksipuolinen tiheäpiikkinen ja koristelematon kampa löytyi uunikiveyksen R1 päältä. Luusta valmistettua kampa on käytetty täiden poistamiseen tukasta. Kuva Katja Vuoristo.

Rakenne 2 sijaitsi koeojan 7 keskivaiheilla ja myös se tutkittiin kokonaan koekaivausten yhteydessä. Kyseessä oli muutamasta pienestä kivistä koostuva kivirivi, jonka ympärillä oli tumma hiilipitoinen multa. Rakenne 2 ei vaikuttanut kivijalalta, vaan kyseessä saattoi olla kukkapenkin reunus tms. Alueelta löytynyt esineistö oli pääosin melko resenttiä, mutta joukossa oli myös mm. hieman vanhempaakin vihreää ikkunalasia. Lisäksi löytöjen joukossa oli mm. kattotiiltä ja kaakeliuunin kulmapala, kirkasta ikkunalasia, posliinia, voidepurkki ja muovinen nukun käsi. Löydöt liittyvät luultavasti koeojan luoteispuolella sijainneeseen rakennukseen, josta oli säilynyt vielä kivijalka 2. Sen sisäpuolelle tehdyssä koekuopassa oli hyvin samankaltaista materiaalia. Rakuunan torpan alueella on paikallisten mukaan sijainnut 1900-luvulla neuvola ja ainakin voidepurkki sekä nukun osa voisivat olla peräisin kyseisestä toiminnasta. Todennäköisimmin neuvola olisi kuitenkin toiminut alueen keskellä sijaitsevassa uunillisessa rakennuksessa (kivijalka 1), joka oli kooltaan hieman isompi kuin koeojan luoteispuolella sijainnut rakenne. 1900-luvun peruskarttoihin pienempi kivijalan 2 kohta on merkitty

varastorakennukseksi ja isompi kivijalka 1 asuin- tai yleiseksi rakennukseksi. Kivijalat kartoitettiin koetutkimusten yhteydessä.

AKDG4907:26 Rakenne 2. SW-NE. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4907:13 Mäen päällä sijainnut rakennuksen kivijalka 1. NE-SW. Kuva Katja Vuoristo.

5. Yhteenveto

Espeen kaupunki suunnittelee kevyenliikenteen väylän rakentamista Kalmarin ja Kunnarlan välille maanteiden 11337 ja 11343 viereen. Suunniteltu kevyenliikenteen väylä kulkee Gunnarsbyn ja Gunnarsbyn Pohjoisen talon muinaisjäännösalueiden poikki ja sivuaa Backbyn historiallisen ajan kylätonttia. Tämän vuoksi alueella tehtiin syyskuussa 1, 5 viikon pituiset koekaivaukset Gunnarsbyn ja Gunnarsbyn Pohjoisen talon kylätonteilla sekä lisäksi tarkastettiin Backbyn kylätontin reuna-alue. Koetutkimusten tarkoituksena oli selvittää, sijaitseeko kevyenliikenteen väylällä muinaisjäännöksiin liittyviä kiinteitä rakenteita tai kulttuurikerroksia. Koetutkimuksissa Gunnarsbyn kylätontilla todettiinkin rakenne, joka osoittautui todennäköisesti keskiaikaiseksi kivirakenteeksi. Tutkimuksia jatkettiin tällä alueella vielä viikon verran, jotta kivirakenne saatiin kokonaan tutkittua ennen tien rakennustöiden aloittamista. Kiveys todettiin savella vuoratuksi kuoppaliedeksi, mutta on mahdollista, että päällimmäisistä osa liittyi myös jonkin rakennuksen seinälinjaan. Rakenteesta löytyi 1530-luvulle ajoittuva penninki, minkä perusteella se näyttäisi ajoittuvan 1500-luvulle. Myös muu löytöaineisto tukee ajoitusta.

Gunnarsbyn Pohjoisen talon muinaisjäännösalueella todettiin myös kivirakenne, joka osoittautui uuninpohjaksi. Tämä sijaitsi tielinjan alueella, ja se oli osin tuhoutunut jo aiemmin tieleikkausten yhteydessä. Uunikiveys saatiin dokumentoitua jo koekaivausten yhteydessä, eikä Pohjoisen talon alueella tarvittu enää jatkotutkimuksia. Uunin perustus liittyy alueen 1700-luvun asutukseen, kyseessä voi olla historiallisiin karttoihin merkitty rakuunan torpan jäännös. Pohjoisen talon alueen Kunnarlantien ja Velskolantien risteyksen itäpuolella sijaitseva alue todettiin kokonaan tuhoutuneeksi myöhemmän maankäytön johdosta. Backbyn kylätontin läheisyydessä ei havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä.

On mahdollista, että Gunnarsbyn ja Gunnarsbyn Pohjoisen talon alueilla on säilynyt myös muita vanhempia rakenteita suunnitellun tielinjan ja-alueen ulkopuolella. Pohjoisen talon alueella on Velskolantien ja Kunnarlantien risteyksen pohjoispuolen mäellä säilynyt myös maanpäälle näkyviä rakenteita, kuten kaksi kivijalkaa, jotka ovat olleet käytössä vielä 1900-luvulla, sekä kellarikuoppia. Mikäli Gunnarsbyssä on säilynyt vanhoja rakenteita tai kulttuurikerroksia, ovat ne todennäköisesti pienialaisia, kuten kevyenliikenteen väylältäkin kaivettu kivirakenne.

Suunniteltu kevyenliikenteen väylä saatiin tutkittua koekaivausten ja jatkotutkimusten aikana hyvin, eikä tällä alueella ole odotettavissa enää kiinteisiin muinaisjäännöksiin liittyviä rakenteita tai kulttuurikerroksia.

AKDG4906:50 Gunnarsbyn koeoja 5 ja sen laajennusalue täytettynä. NE-SW. Kuva Katja Vuoristo.

AKDG4907:41 Gunnarsbyn Pohjoisen talon alueen koeoja 7 täytettynä koekaivausten jälkeen. N-S. Kuva Katja Vuoristo.

Lähteet

Painamattomat lähteet

Nurminen, Teija 2000. Espoon keskiaikaiset kylämäet. Inventointi.

Vanhanen, Santeri 2016. Kasvimakrofossiilitutkimus Espoo Kunnarila 2016.

Kurten 1785: Charta över Gunnars Hemmans Inägor i Nylands län Rasborgs Östre Härad och Esbo Sochn. MHA B8 5/1.

Lindgren 1799: Karta öfver Backby Rusthålls Åkrar och Ängar i Esbo Socn Raseborgs Östra Härad och Nylands Län. MHA b7, 1/2.

Hagström, Carl 1775: Charta öfver 1Ha Delen af Bodom med Bodon Smeds Gunnars Ägor och Skog I Nylands Läns Raseborgs Östra Härad och Esbo Sochn. MHA B7 4/2.

Painetut lähteet

Kepsu, Saulo 2008. Kylä-Espoo. Espoon vanha asutusnimistö ja kylämaisema. Toim. Kaija Mallat, Sami Suviranta, Reima T. A. Luoto. Espoo.

Korhonen, Teppo 1999. Talonpoikaistalo keskiaikana ja uuden ajan alussa. Välähdyksiä keskiajasta, glimtar ur medeltiden. Espoon kaupunginmuseon tutkimuksia 6. Toim. Anja Leino, Liisa Ropponen, Dan Lindholm ja Marliina Perkko. Espoo.

Lindholm, Dan 1999. Espoon keskiaikainen asutus. Välähdyksiä keskiajasta, glimtar ur medeltiden. Espoon kaupunginmuseon tutkimuksia 6. Toim. Anja Leino, Liisa Ropponen, Dan Lindholm ja Marliina Perkko. Espoo.

Nikander, Hagar 1984. Espoo 1700–1865. Helsinki.

Peruskartta 2041 10 Nuuksio, 1958. Maanmittaushallitus, Helsinki.

Peruskartta 2041 10 Nuuksio, 1972. Maanmittaushallitus, Helsinki.

Peruskartta 2041 10 Nuuksio, 1984. Maanmittaushallitus, Helsinki.

Ramsay, August 1984a. Espoo. Espoon pitäjä ja Espoon kartano 1500-luvulla. Jyväskylä.

Ramsay, August 1984b. Espoo II. Espoon pitäjä ja Espoon kartano 1600-luvulla. Jyväskylä.

Kuvaluettelot

Gunnarsby (Kunnarla)

Kuvanumero	Aihe	Kuvaus-suunta	Päivä-määrä	Kuvaaja
AKDG4906:1	Yleiskuva koeojan 6 suuntaan ennen raivaamista.	SW-NE	12.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:2	Yleiskuva koeojan 5 suuntaan ennen raivaamista.	NE-SW	12.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:3	Yleiskuva tutkimusalueen keskiosasta maantieltä kuvattuna.	NW-SE	12.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:4	Koeojaa 6 putsataan.	NE-SW	14.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:5	Koeojan 6 rakennetta 3 otetaan esille.		14.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:6	Koeojan 6 rakennetta 4 otetaan esille.		14.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:7	Koeojan 6 rakenne 3.	SW-NE	15.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:8	Koeojan 6 rakenne 3.	NW-SE	15.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:9	Koeojan 6 rakenne 4.	S-N	15.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:10	Koeojan 6 rakenne 4.	NE-SW	15.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:11	Koeoja 6. Edustalla rakenne 4 ja taustalla ojan päässä rakenne 3.	NE-SW	15.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:12	Koeojan 6 rakenteen 4 toinen puoli pohjaan kaivettuna.	N-S	19.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:13	Koeojan 6 rakenteen 3 toinen puoli pohjaan kaivettuna.	N-S	19.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:14	Koeoja 5, rakenteen 5 pinta.	SE-NW	19.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:15	Koeoja 5, rakenne 5 dokumentointitasossa 2.	NW-SE	19.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:16	Koeojan 5 laajentaminen.	NE-SW	21.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:17	Koeojan 5 laajennusaluetta puhdistetaan.	E-W	22.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:18	Koeojan 5 laajennusaluetta puhdistetaan, keskellä rakenne 5.	N-S	22.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:19	Rakenne 5 esiin otettuna. Keskellä koeojan kohdalla dokumentointitaso 2, muualla dokumentointitaso 1.	W-E	22.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:20	Rakenne 5 esiin otettuna. Keskellä koeojan kohdalla dokumentointitaso 2, muualla dokumentointitaso 1. Etualalla rakenne 6.	SW-NE	22.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:21	Rakenne 6 dokumentointitasossa 1.	SW-NE	22.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:22	Rakenne 5 esiin otettuna. Keskellä koeojan kohdalla dokumentointitaso 2, muualla dokumentointitaso 1.	NE-SW	22.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:23	Rakennetta 5 dokumentoidaan.	N-S	23.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:24	Rakennetta 5 dokumentoidaan.	W-E	23.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:25	Rakenne 5 dokumentointitasossa 2.	N-S	23.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:26	Rakenne 5 dokumentointitasossa 2.	N-S	23.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:27	Rakenne 5 dokumentointitasossa 2.	W-E	23.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:28	Rakenne 5 dokumentointitasossa 2.	SW-NE	23.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:29	Rakenne 6 dokumentointitasossa 2.	S-N	26.9.2016	K. Vuoristo

AKDG4906:30	Rakenne 5 dokumentointitasossa 3.	W-E	26.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:31	Rakenne 5 dokumentointitasossa 3.	S-N	26.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:32	Rakenne 5 dokumentointitasossa 3.	SE-NW	26.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:33	Rakenne 5 dokumentointitasossa 3.	NE-SW	26.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:34	Rakenne 5 dokumentointitasossa 3, kuoppalieden kohta.	NE-SW	26.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:35	Rakenne 5 dokumentointitasossa 4.	S-N	27.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:36	Rakenne 5 dokumentointitasossa 4.	SW-NE	27.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:37	Rakenne 5 dokumentointitasossa 4.	N-S	27.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:38	Napakaira rakenteen 5 pohjalla yksikössä 2.		27.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:39	Napakaira rakenteen 5 pohjalla yksikössä 2.		27.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:40	Rakenne 5 ja yksikkö 2 dokumentointitasossa 5.	S-N	27.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:41	Rakenne 5 ja yksikkö 2 dokumentointitasossa 5.	E-W	27.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:42	Rakenne 5 ja yksikkö 2 dokumentointitasossa 5.	W-E	27.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:43	Rakenne 5 ja yksikkö 2 dokumentointitasossa 5. Napakaira erottuu kivien välissä yksikössä 2.	SW-NE	27.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:44	Yksikkö 2 ja rakenne 5.	SW-NE	27.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:45	Napakaira yksikössä 2.	SW-NE	27.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:46	Rakenne 6 kaivausalueen kaakkoisprofiilissa.	NW-SE	27.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:47	Rakenteen 5 pohjakivet yksikössä 2. Pyöreä kivi on luultavasti asetettu paikalleen tarkoituksella.	NW-SE	28.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:48	Yksikössä 2 sijaitseva pyöreä kivi.	W-E	28.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:49	Rakenne 5 ja yksikkö 2 pohjaan kaivettuna.	W-E	28.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:50	Koeoja 5 ja sen laajennusalue täytettynä.	NE-SW	28.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4906:51	Koeoja 5 ja sen laajennusalue täytettynä. Taustalla erotuu koeoja 6.		28.9.2016	K. Vuoristo

Gunnarsby (Kunnarla) Pohjoinen talo

Kuvannumero	Aihe	Kuvausuunta	Päivämäärä	Kuvaaja
AKDG4907:1	Koeojan 1 paksut täytemaakerrokset.	NE-SW	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:2	Koeoja 2. Koillispuolella erottuu betonirakenteen jäännös.	SW-NE	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:3	Koeojan 2 betonirakenne.	SW-NE	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:4	Koeojaa 3 kaivetaan.	S-N	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:5	Koeojaa 3 kaivetaan.	S-N	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:6	Koeojasta 1 löytynyt pullonkorkki ajoittaa hyvin ojan täytemaakerrosta. Kyseinen korkkimalli on ollut käytössä 1970-luvun alkupuolella.		13.9.2016	Satu Koivisto
AKDG4907:7	Koeojasta 2 löytynyt ihmishahmoinen pullo.		13.9.2016	S. Koivisto
AKDG4907:8	Koeojasta 2 löytyi runsaasti modernia jätettä.		13.9.2016	S. Koivisto

AKDG4907:9	Yleiskuva Pohjoisen talon alueesta. Edustalla olevalle alueelle avattiin koeoja 7, koeojat 1-3 tien toisella puolella näkyvälle metsäiselle kumpareelle ja sen koillispuolelle.	NW-SE	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:10	Yleiskuva koeojien 2 ja 3 sijaintipaikasta. Koeoja 1 sijaitsee opastetaulujen takana ja koeoja 2 punaisen pakettiauton viereen jäävällä alueella.	W-E	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:11	Koeojaa 7 avataan mäen päälle.	E-W	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:12	Koeojaa 7 avataan.	NE-SW	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:13	Mäen päällä sijainnut rakennuksen kivijalka 1.	NE-SW	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:14	Koeojan 7 kaakkoispäätä puhdistetaan. Ojan itäkulmassa pilkistää rakenteen 1 kiviä.	N-S	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:15	Mäen ylärinteessä sijainneita kellarikuoppia kartoitetaan.		13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:16	Mäenrinteessä sijainnut kivetty kellarinpohja.	SE-NW	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:17	Mäenrinteessä sijainnut kivetty kellarinpohja.	SE-NW	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:18	Kivijalka 1. Puiden kohdalla on ollut uunin paikka.	N-S	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:19	Mäen ylärinteessä sijainneita kellarikuoppia kartoitetaan.		13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:20	Mäen ylärinteessä sijainnut kellarikuoppa.		13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:21	Mäenrinteessä sijainnut kivetty kellarinpohja.	NW-SE	13.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:22	Työkuva. Johanna Seppä kartoittaa aluetta. Taustalla koeojan 7 luoteispää.		14.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:23	Koeojan 7 kaakkoispäätä puhdistetaan. Rakenne 1 dokumentointitasossa 1.	NW-SE	15.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:24	Rakenne 1 dokumentointitasossa 1.	NE-SW	15.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:25	Rakenne 1 dokumentointitasossa 1.	SE-NW	15.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:26	Rakenne 2.	SW-NE	15.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:27	Rakennetta 1 dokumentoidaan.		15.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:28	Koeoja 7.	NW-SE	15.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:29	Rakenne 1 kokonaan esille kaivettuna dokumentointitasossa 1.	SW-NE	16.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:30	Rakenne 1 kokonaan esille kaivettuna dokumentointitasossa 1.	NW-SE	16.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:31	Rakenteesta 1 tielinjan leikkaukseen valuneita kiviä törmän yläreunassa.	E-W	16.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:32	Rakennetta 1 kaivetaan.	NW-SE	16.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:33	Rakenne 1 dokumentointitasossa 2.	NW-SE	20.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:34	Rakenne 1 dokumentointitasossa 2.	SW-NE	20.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:35	Rakenne 1 dokumentointitasossa 3.	S-N	21.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:36	Rakenne 1 dokumentointitasossa 3.	NW-SE	21.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:37	Rakenteessa 1 tasossa 3 ollut kivi, jossa on kesken jäänyt porausjälki.		21.9.2016	K. Vuoristo

AKDG4907:38	Rakenteen 1 lounaisreunan alin kivirivi. Muu osa rakenteesta on kaivettu jo pois.	NW-SE	21.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:39	Metallinilmaisimella tehtyjä löytöjä koeojasta 7 kaivinkoneella kaivetusta mullasta.		21.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:40	Koeoja 7 täytettynä. Taustalla näkyy kivijalka 1.	S-N	28.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4907:41	Koeoja 7 täytettynä.	N-S	28.9.2016	K. Vuoristo

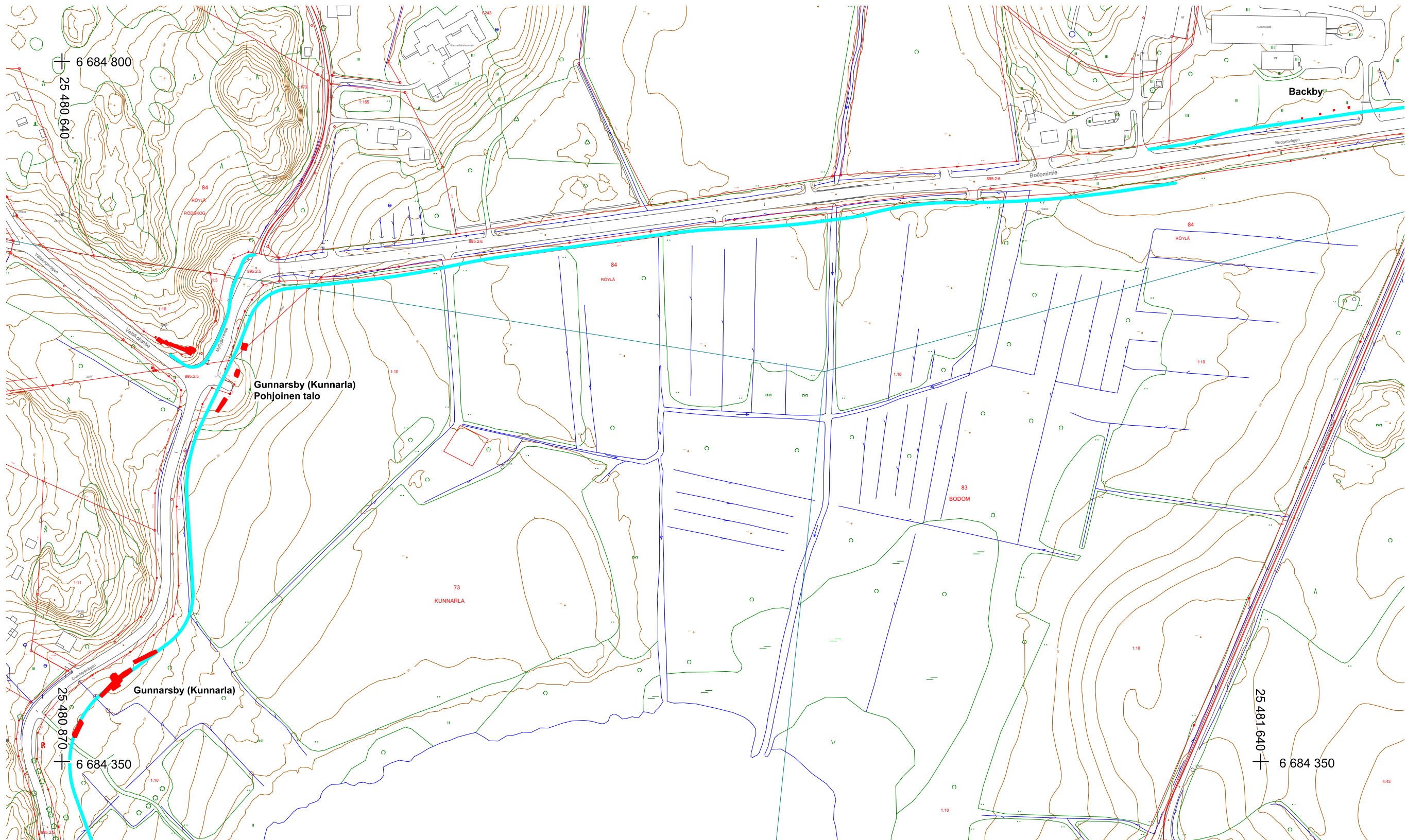
Backby/Backaby (Pakankylä)

Kuvanumero	Aihe	Kuvaus-suunta	Päivämäärä	Kuvaaja
AKDG4908:1	Pakankylän tutkimusalue.	E-W	20.9.2016	K. Vuoristo
AKDG4908:2	Koekuopan 3 tiivistä sorakerrosta kaivetaan.	E-W	20.9.2016	S. Koivisto
AKDG4908:3	Kevyenliikenteen väylä kulkee Pakankylässä lähellä tienreunassa olevia puita. Koekuopat tehtiin niiden lähelle niille.	SE-NW	20.9.2016	S. Koivisto
AKDG4908:4	Koekuoppia 1-3 täytetään.	W-E	20.9.2016	S. Koivisto

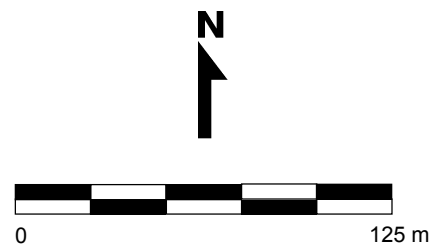
Karttaluettelo

Nro	Tyyppi	Kohde	Aihe	Mk	Koko
1	Yleiskartta	Kunnarla ja Pakankylä	Tutkimusalueet ja suunniteltu kevyenliikenteen väylä	1:2500	A3
2	Yleiskartta	Backby	Tutkimusalueet ja suunniteltu kevyenliikenteen väylä	1:500	A3
3	Yleiskartta	Gunnarsby Pohjoinen talo	Tutkimusalueet ja suunniteltu kevyenliikenteen väylä	1:500	A3
4	Yleiskartta	Gunnarsby	Tutkimusalueet ja suunniteltu kevyenliikenteen väylä	1:500	A3
5	Kohdekartta	Gunnarsby Pohjoinen talo	Kartoitetut rakenteet	1:500	A4
6	Kohdekartta	Koeojat 1, 2 ja 3	Pinta- ja pohjavaaitus	1:200	A3
7	Kohdekartta	Koeoja 4	Pinta- ja pohjavaaitus	1:100	A3
8	Kohdekartta	Koeoja 5	Rakenteet ja pinta- ja pohjavaaitus	1:100	A3
9	Kohdekartta	Koeoja 6	Rakenteet ja pinta- ja pohjavaaitus	1:100	A4
10	Kohdekartta	Koeoja 7	Rakenteet ja pinta- ja pohjavaaitus	1:100	A3
11	Tasokartta	Koeoja 7	Rakenne 1, taso 1	1:25	A3
12	Tasokartta	Koeoja 7	Rakenne 1, taso 2	1:25	A3
13	Tasokartta	Koeoja 7	Rakenne 2, taso1	1:25	A3

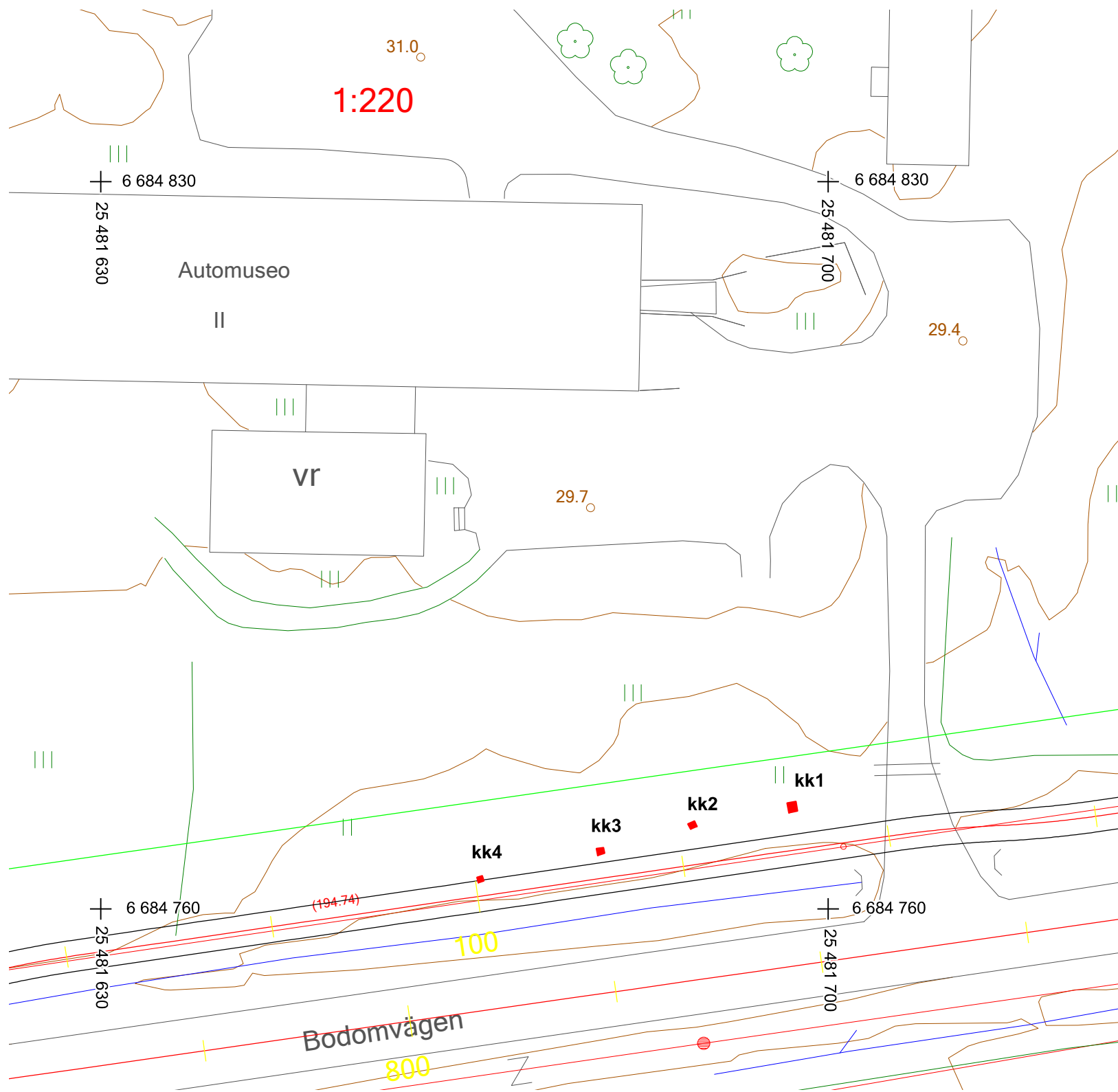
14	Tasokartta	Koeoja 5	Rakenne 5, taso 2	1:25	A3
15	Tasokartta	Koeoja 5	Rakenne 5, taso 3	1:25	A3
16	Tasokartta	Koeoja 5	Rakenne 5, taso 5	1:25	A3
17	Tasokartta	Koeoja 5	Rakenne 6, taso 2	1:25	A4

- kaivausalue
- suunniteltu kevyen liikenteen väylä

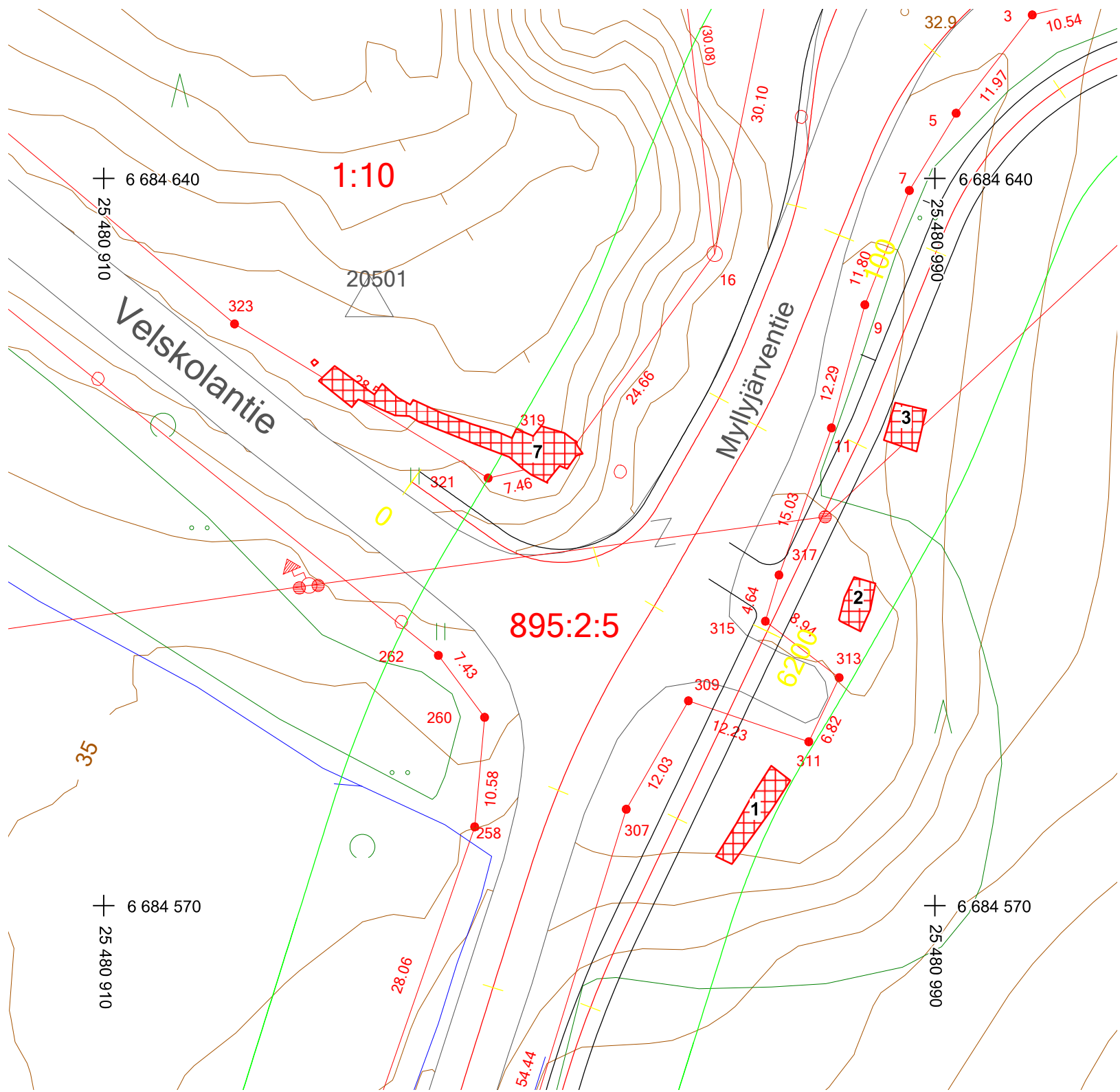
ESPOO Kunnarla ja Pakankylä Katja Vuoristo 2016		Yleiskartta Tutkimusalueet ja suunnitelu kevyen liikenteen väylä Pohjakartta © Espoo kaupunkimittaus mk 1:2500	
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 1
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

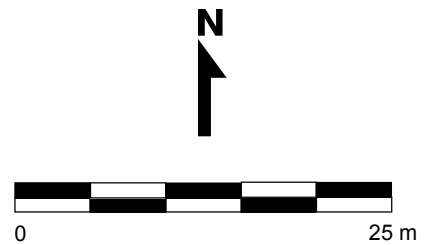
- kaivausalue
- suunniteltu kevyen liikenteen väylä, keskiliinja
- suoja-alueen raja

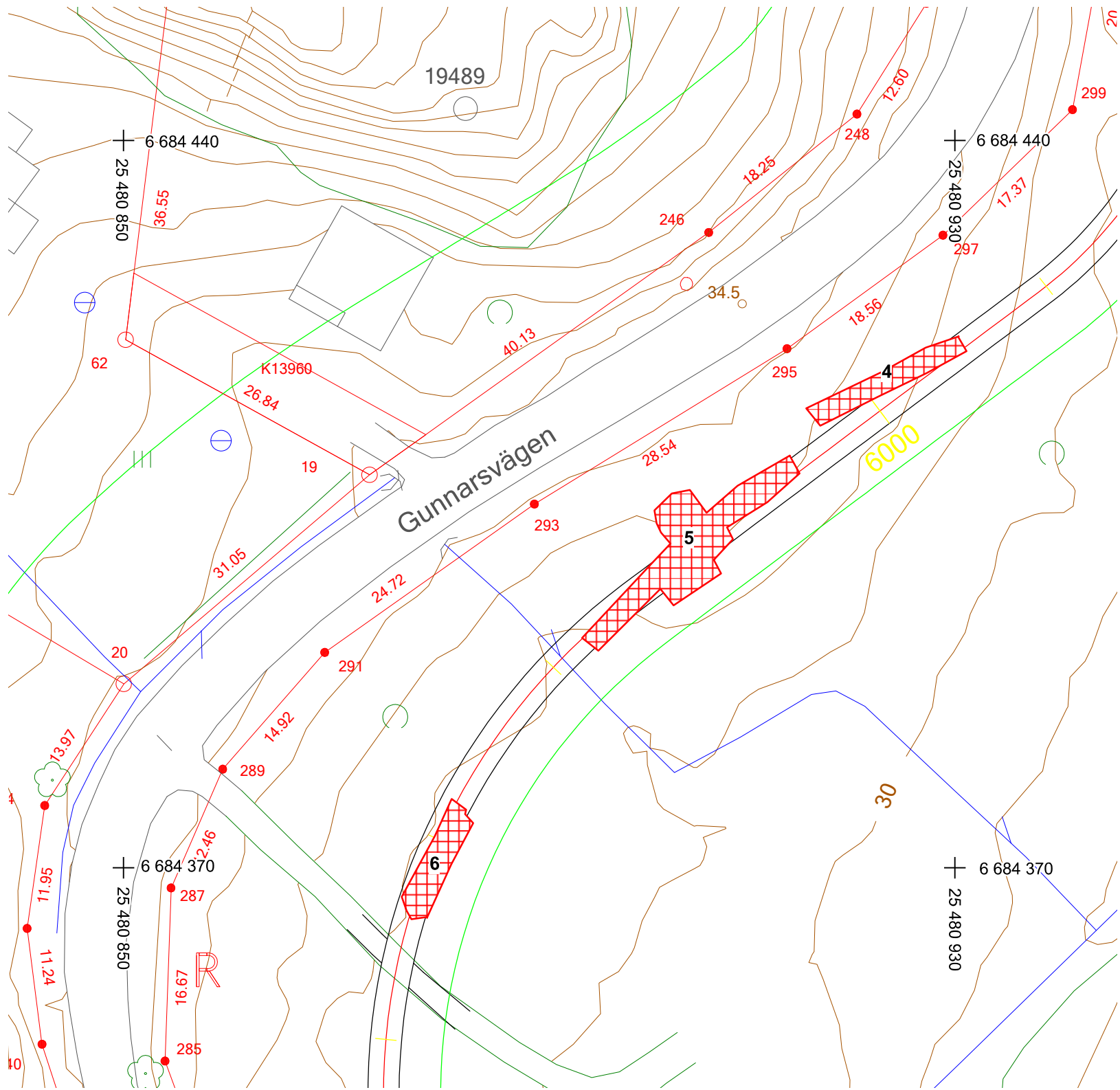
ESPOO Backby/Backaby Pakankylä 1000001814 Katja Vuoristo 2016		Yleiskartta Tutkimusalueet ja suunniteltu kevyen liikenteen väylä Pohjakartta © Espoo kaupunkimittaus mk 1:500	
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 2
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

- kaivausalue
- suunniteltu kevyen liikenteen väylä,
- keskilinja
- suoja-alueen raja

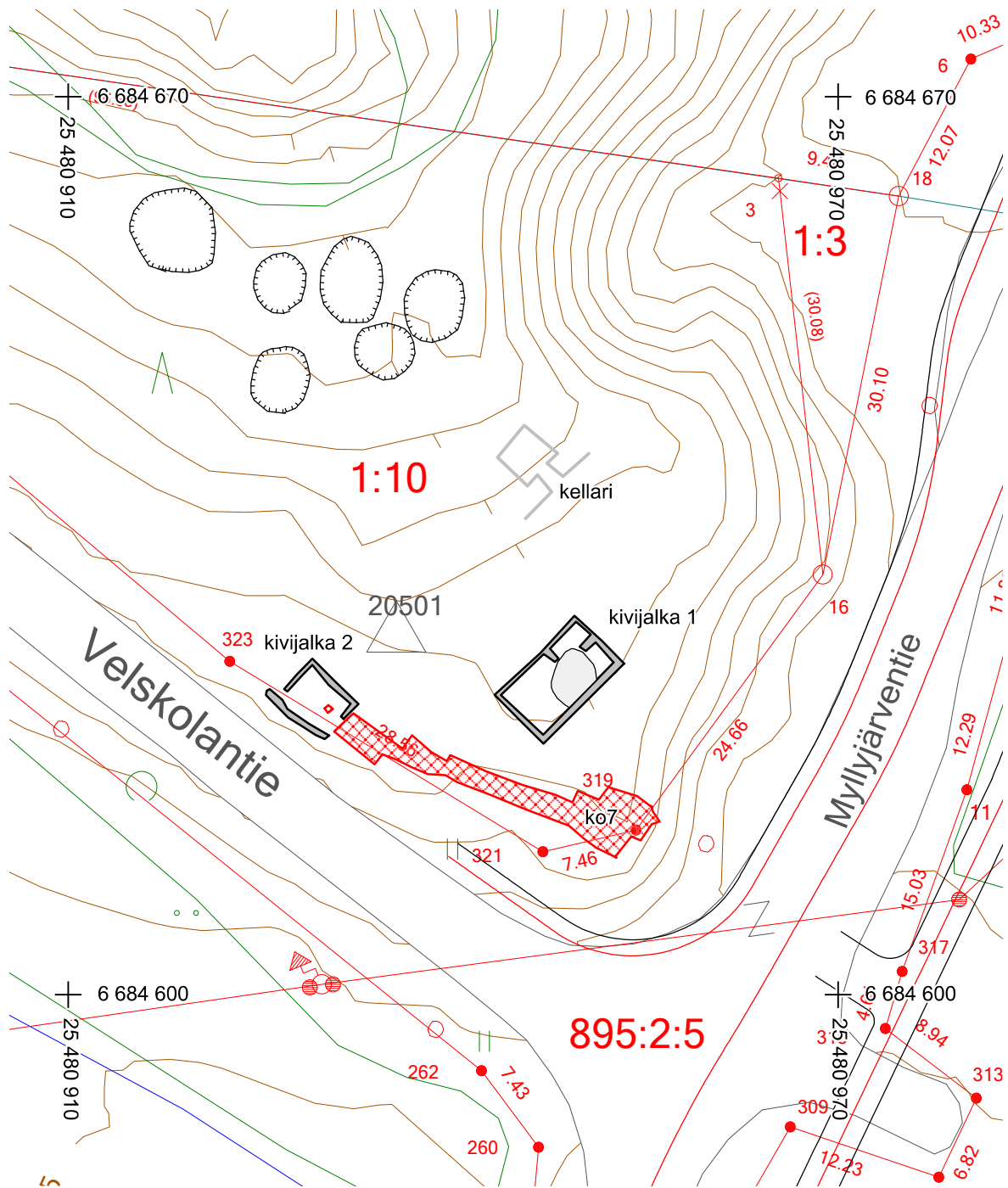
ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) Pohjoinen talo 1000001840 Katja Vuoristo 2016		Yleiskartta Tutkimusalueet ja suunniteltu kevyen liikenteen väylä Pohjakartta © Espoo kaupunkimittaus mk 1:500	
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 3
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

- kaivausalue
- suunniteltu kevyen liikenteen väylä,
- keskiliinja
- suoja-alueen raja

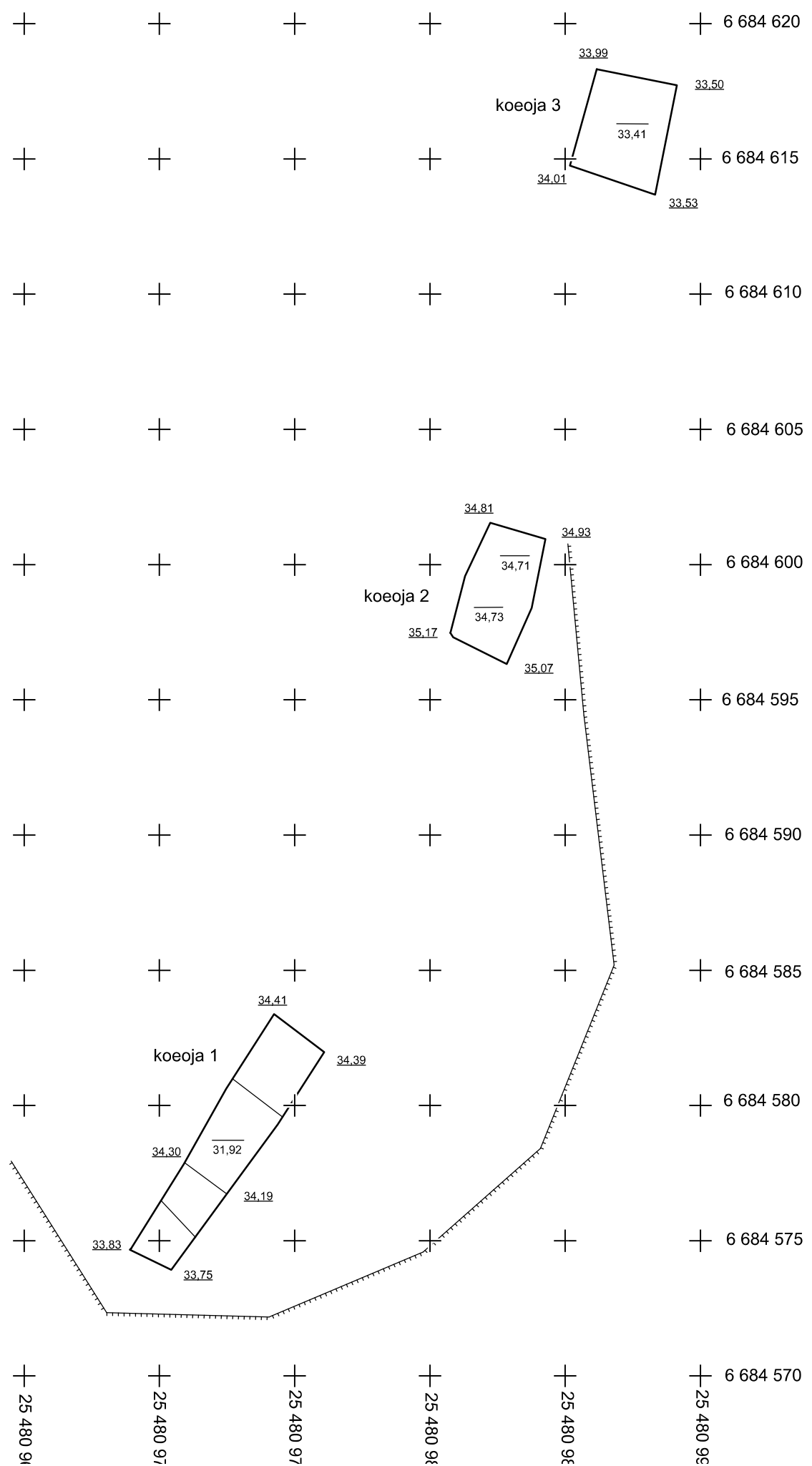
ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) 1000001839 Katja Vuoristo 2016		Yleiskartta Tutkimusalueet ja suunniteltu kevyen liikenteen väylä Pohjakartta © Espoo kaupunkimittaus mk 1:500	
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 4
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

- kaivausalue
- maakuoppa
- kivikellari
- kivijalka
- uuni

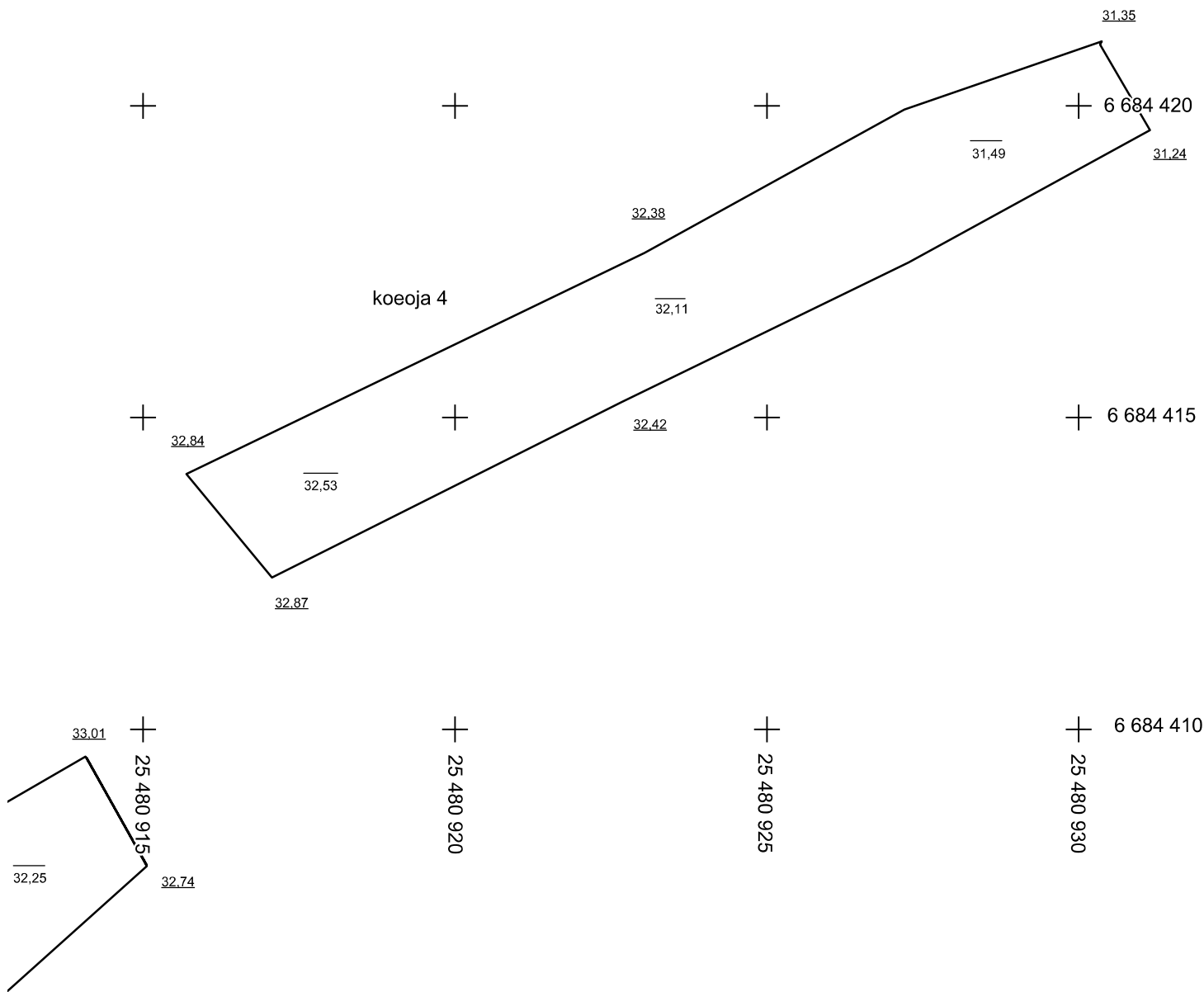
ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) Pohjoinen talo 1000001840 Katja Vuoristo 2016		Kohdekartta Kartoitetut rakenteet Pohjakartta © Espoo kaupunkimittaus mk 1:500	
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 5
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

- kaivausalue
- tasoraja
- törmän yläreuna
- 33.75
31.92 pinta- ja pohjavaaitus m mpy

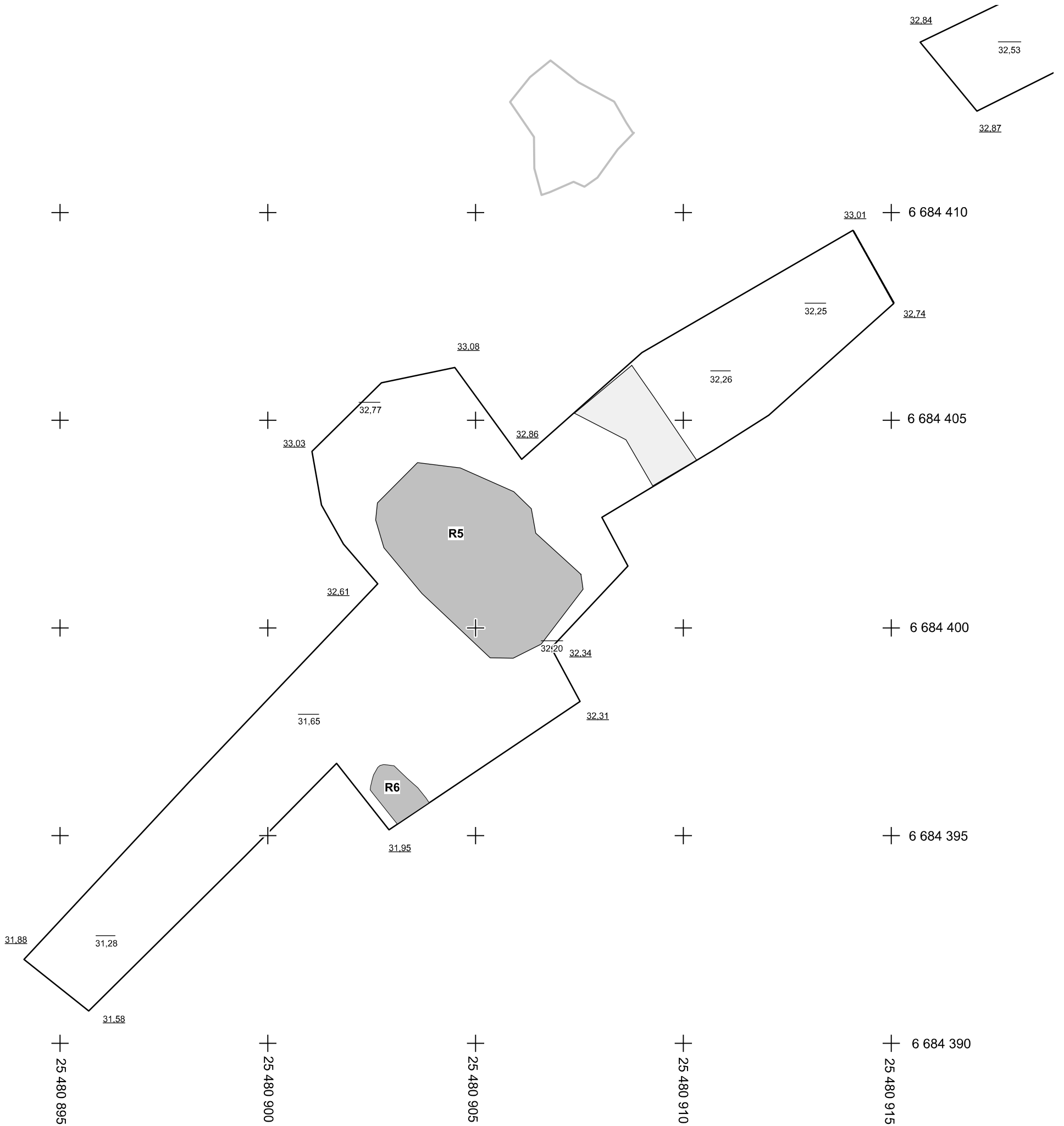
ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) Pohjoinen talo 1000001840 Katja Vuoristo 2016	Kohdekartta Koeojat 1, 2 ja 3 Pinta- ja pohjavaaitus mk 1:200
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä	Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000 karta 6
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT	

kaivausalue
33.75
31.92 pinta- ja pohjavaaitus m mpy

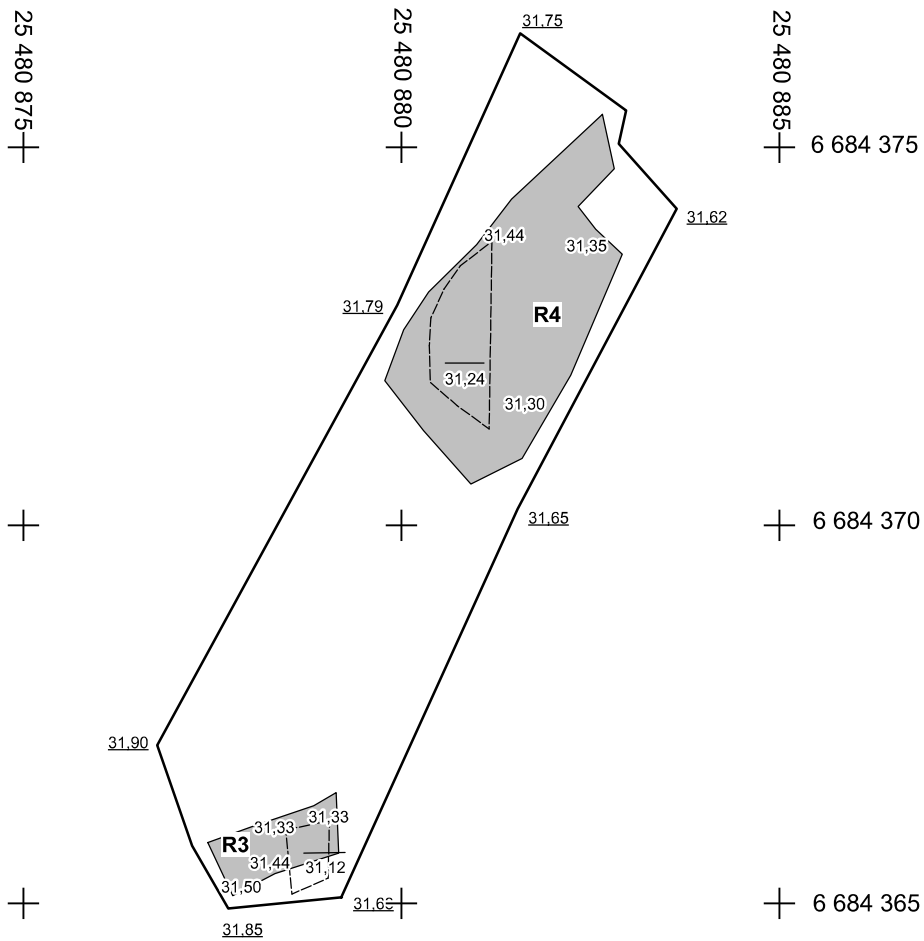
ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) 1000001839 Katja Vuoristo 2016		Kohdekartta Koeoja 4 Pinta- ja pohjavaaitus mk 1:100	
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 7
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

- kaivausalue
- rakenne, nro
- kallio
- kiviröykkiö
- pinta- ja pohjavaaitus m mpy

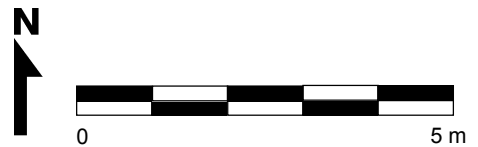

ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) 1000001839		Kohdekartta Koeja 5 Rakenteet ja pinta- ja pohjavaaitus mk 1:100	
Katja Vuoristo 2016			
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 8
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

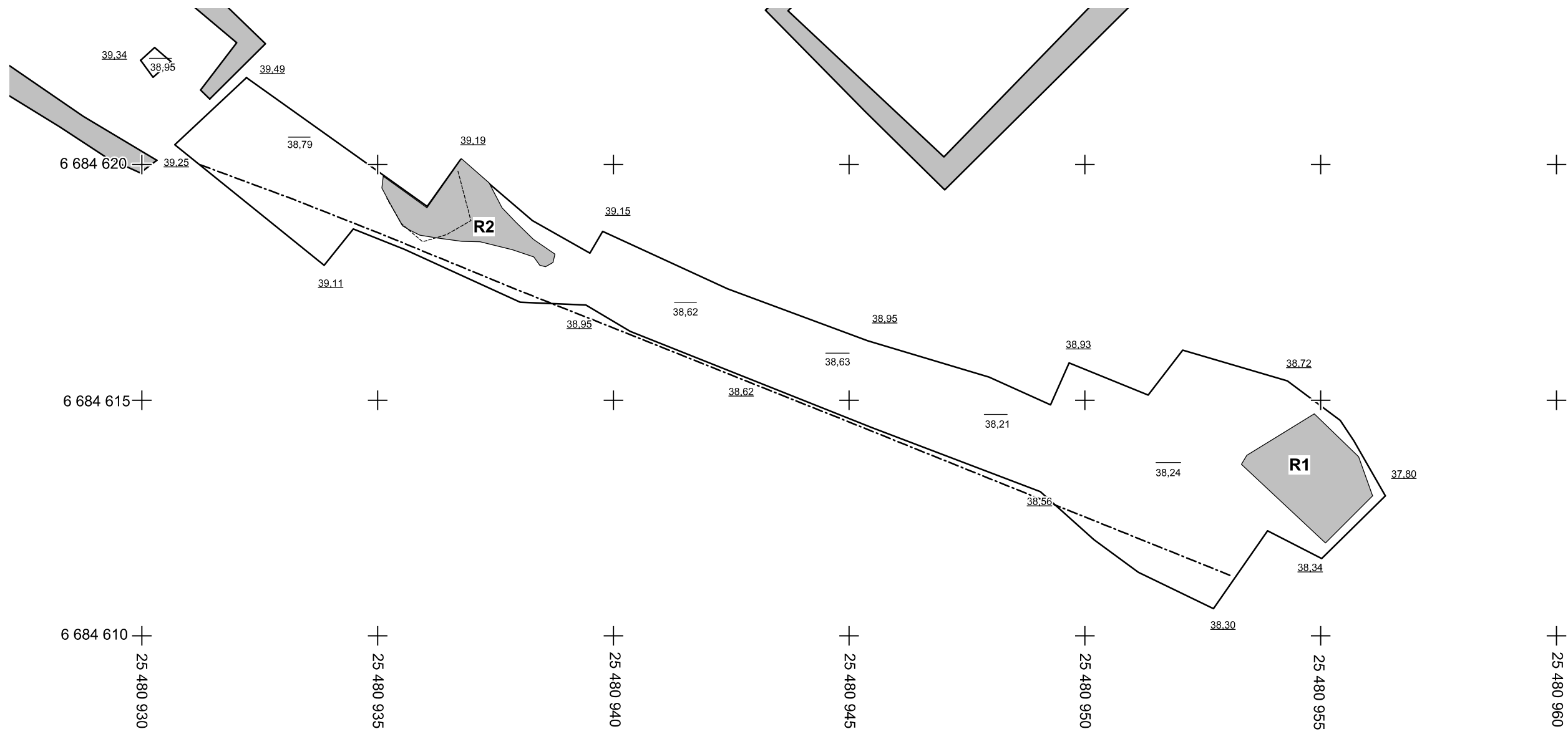

- kaivausalue
- rakenne, nro
- syvemmälle kaivettu leikkaus
33,75
31,92

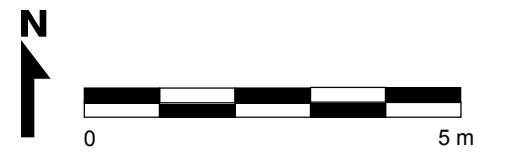
 pinta- ja pohjavaaitus m mpy

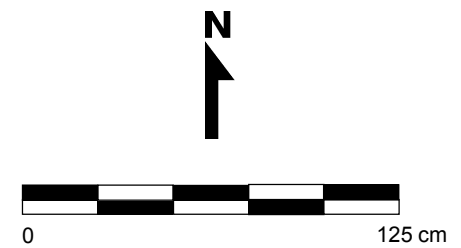
ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) 1000001839 Katja Vuoristo 2016	Kohdekartta Koeoja 6 Rakenteet ja pinta- ja pohjavaaitus mk 1:100	
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä	Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 9
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT		

- kaivausalue
- rakenne, nro
- syvemmälle kaivettu leikkaus
- pinta- ja pohjavaaitus m mpy
- kaapelikaivanto

ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) Pohjoinen talo 1000001840		Kohdekartta Koeoja 7 Rakenteet ja pinta- ja pohjavaaitus mk 1:100	
Katja Vuoristo 2016			
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 10
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

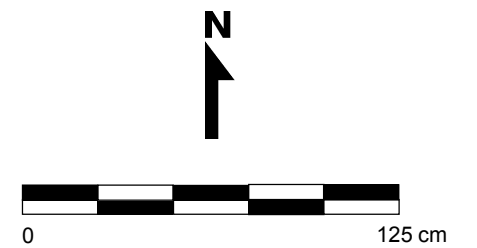

- kaivausalue
- kivi
- hiilinen hiekka
- betoni
- luu
- m multa
- hk hiekka
- Y3 savi
- 38,08 vaaitusluku m mpy

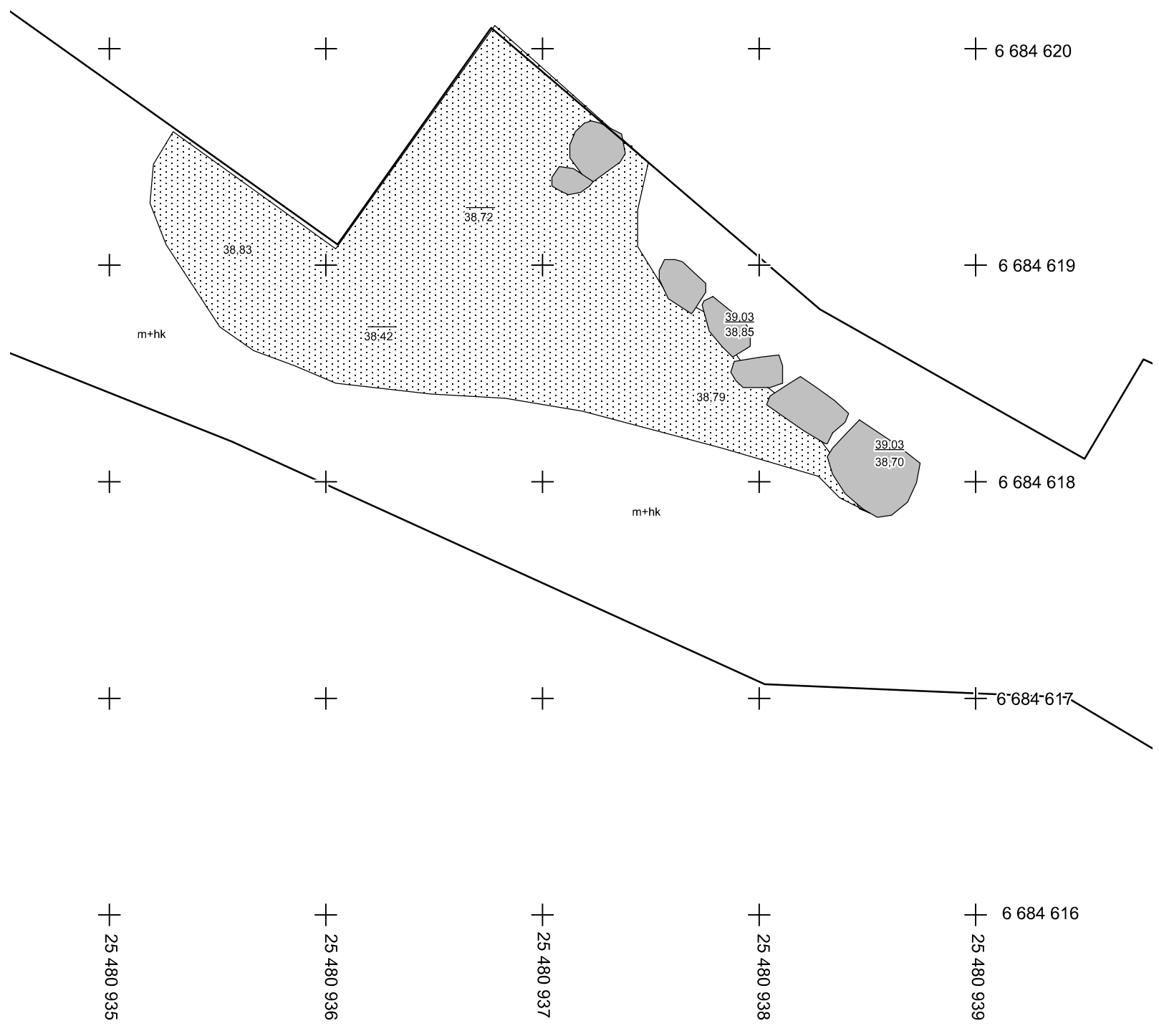
ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) Pohjoinen talo 1000001840 Katja Vuoristo 2016		Tasokartta Koeoja 7, rakenne 1 Taso 1, 1. kivikerros mk 1:25	
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 11
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

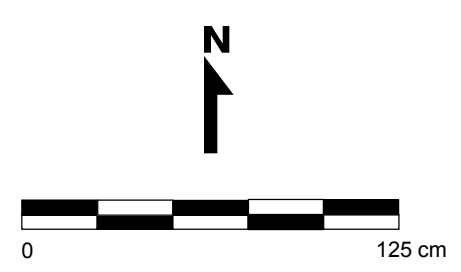
- kaivausalue
- kivi
- m multa
- hk hiekka
- 37,99 vaaitusluku m mpy

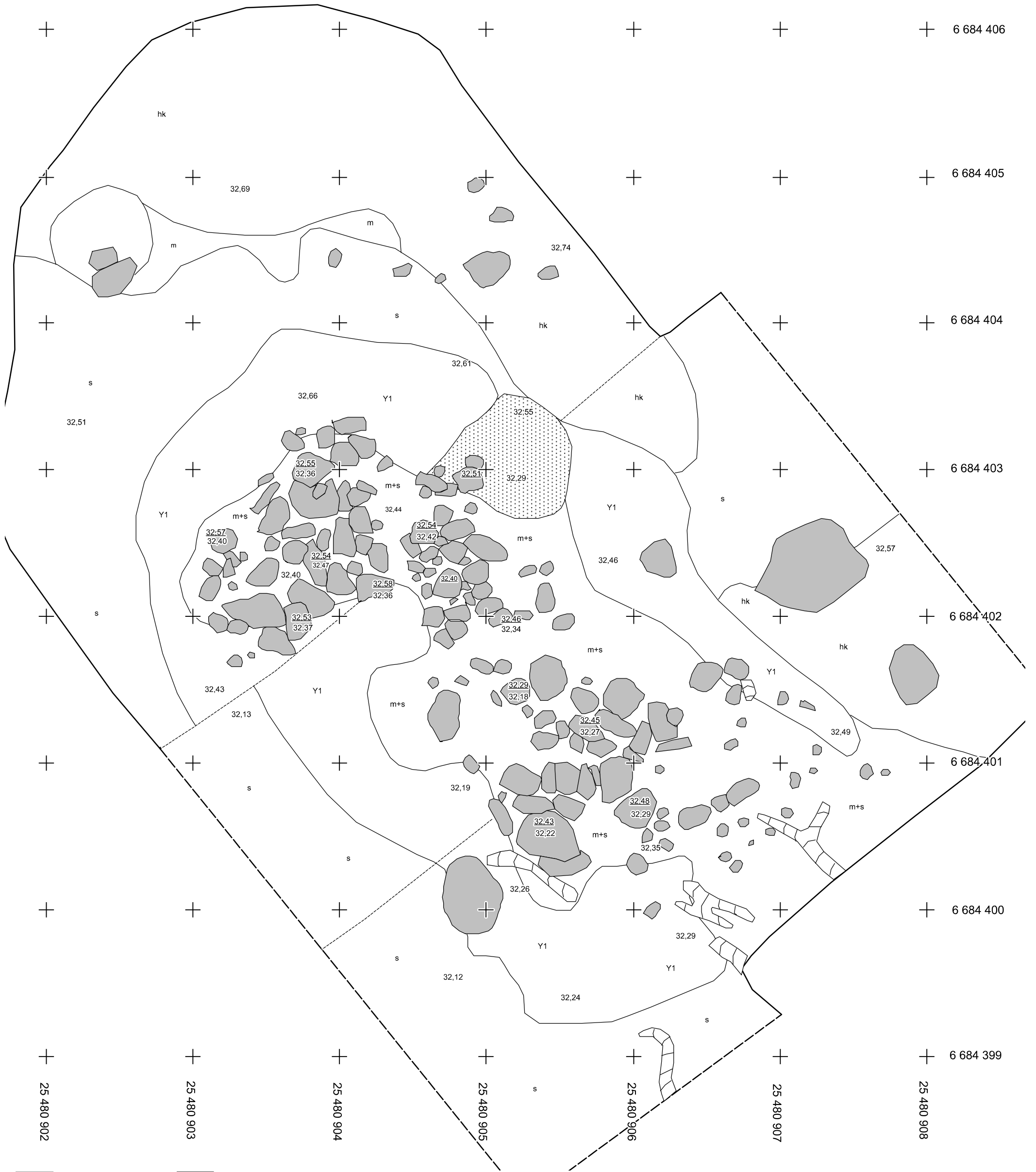
ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) Pohjoinen talo 1000001840 Katja Vuoristo 2016	Tasokartta Koeoja 7, rakenne 1 Taso 2, yksi kivikerros poistettu mk 1:25
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä	Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000
kartta 12	
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT	

- kaivausalue
- hiilinen hiekka
- kivi
- mullansekainen hiekka
- 38,79 vaaitusluku m mpy

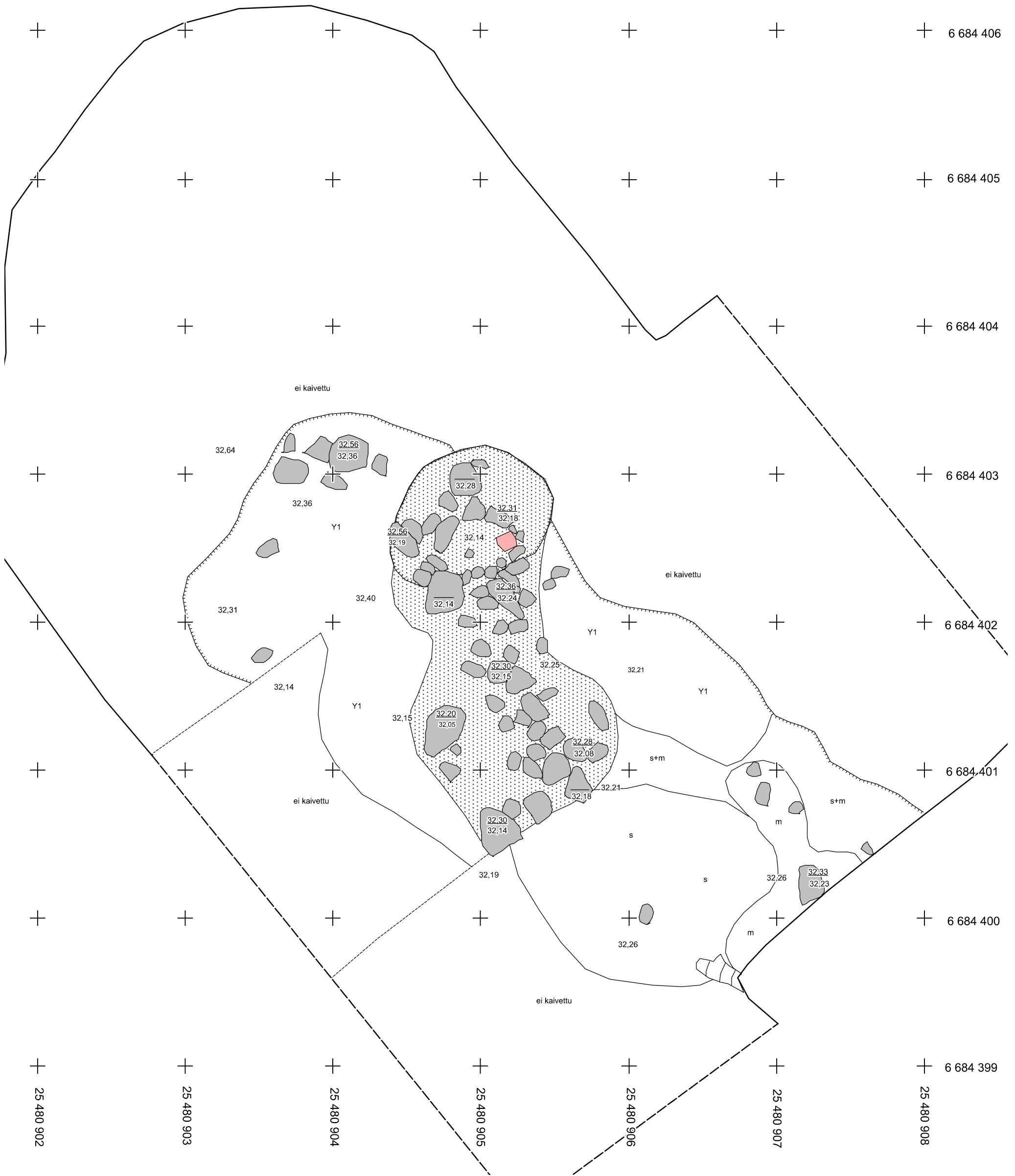
ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) Pohjoinen talo 1000001840 Katja Vuoristo 2016		Tasokartta Koeoja 7, rakenne 2 Taso 1 mk 1:25	
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 13
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

	kaivausalue		multa
	kivi		hiekkä
	hiilinen multa		savi, puhdas pohjamaa
	tiivis savi		kynnys, koeojan reuna
			vaaitusluku m mpy

ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) 100001839		Tasokartta Koeoja 5, rakenne 5 Taso 2 mk 1:25	
Katja Vuoristo 2016			
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 14
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

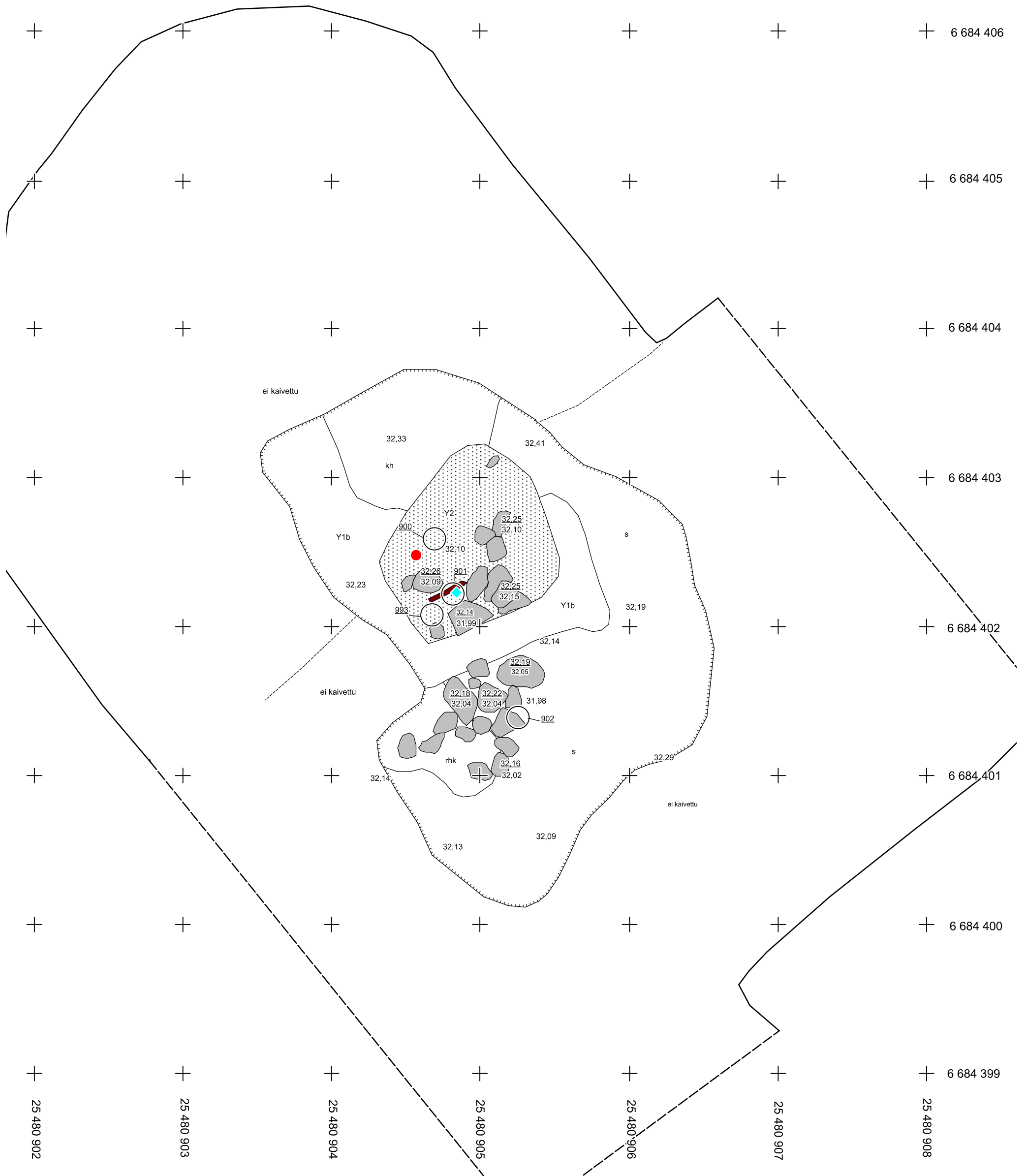

- kaivausalue
- kivi
- tiili
- hiilinen savensekainen multa
- tiivis savi

- multa
- savi, puhdas pohjamaa
- kynnys, koeojan reuna
- kynnys, yksikön reuna
- vaaitusluku m mpy

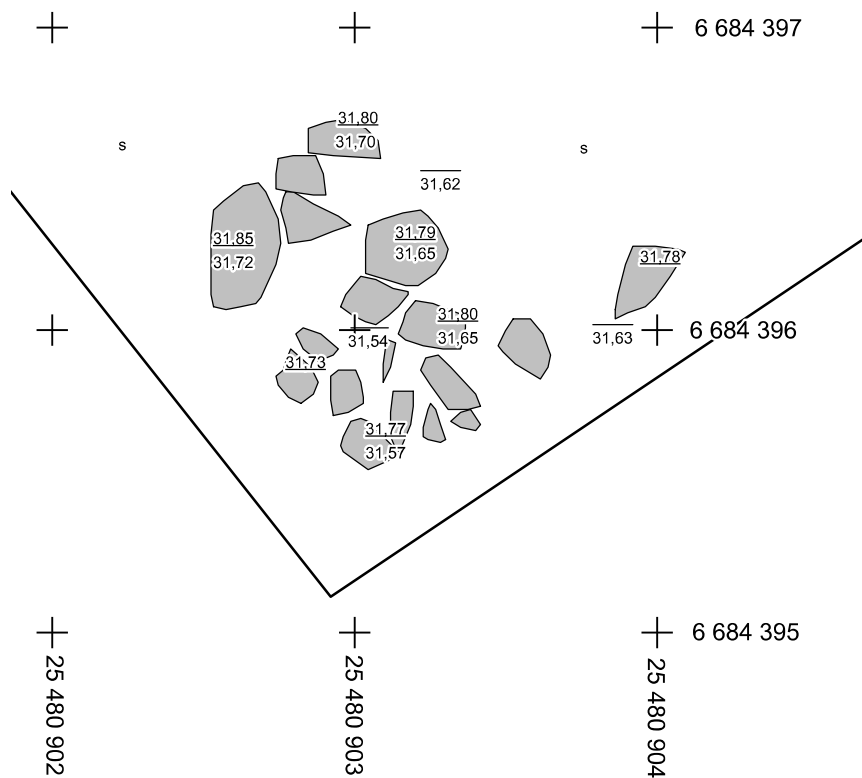
ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) 1000001839		Tasokartta Koeoja 5, rakenne 5 Taso 3 mk 1:25	
Katja Vuoristo 2016			
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 15
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

kaivausalue	vaalea hiekka
kivi	ruskea hiekka
napakaira	savi, puhdas pohjamaa
veitsi	kynnys, yksikön reuna
avain	maanäyte, nro
Y2 hiilinen hiekka	vaaitusluku m mpy
Y1b tiivis vaalea savi	

ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) 100001839 Katja Vuoristo 2016		Tasokartta Koeoja 5, rakenne 5 Taso 5 mk 1:25	
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä		Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 16
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT			

- kaivausalue
- kivi
- s savi, puhdas pohjamaa
- 32,12 vaaitusluku m mpy

ESPOO Gunnarsby (Kunnarla) 1000001839 Katja Vuoristo 2016	Tasokartta Koeoja 5, rakenne 6 Taso 2 mk 1:25	
mitt. Johanna Seppä digit. Johanna Seppä	Koord.: ETRS-GK 25 Korkeus: N2000	kartta 17
MUSEOVIRASTO ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT		

Luettelo poisheitetyistä löydöistä

Liite 1

Espoo Gunnarsby (Kunnarla)

Luetteloinut Katja Vuoristo

Alanro	Yksikkö	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino g
1	0	Rauta	Esineen katkelma	Epämääräinen rautaesineen katkelma, jonka toinen pää veitsimäinen. Rakenteen 5 lähettyviltä.	1	4,8
2	0	Rauta	Rautanaula	Eripituisia taottuja rautanaloja ja niiden katkelmia. Rakenteen 5 lähettyviltä.	10	111,5
3	0	Punasavi	Saviastian pala	Bolus-koristeltuja vadin reuna- ja kylkipaloja sekä värittömällä lasitteella lasitettuja astian kylkipaloja. Rakenteen 5 lähettyviltä.	13	126,4
4	0	Fajanssi	Saviastian pala	Valkoisia astian kylki- ja reunapaloja. Yhdessä reunapalassa sinertävänvihreä painokuvio. Rakenteen 5 lähettyviltä.	3	6,4
5	0	Lasi	Lasiastian pala	Tumman- ja vaaleanvihreitä kylkipaloja. Lasimassassa ilmakuplia. Rakenteen 5 lähettyviltä.	14	25,5
6	0	Lasi	Tasolasin pala	Vihreitä ikkunalasinpaloja. Rakenteen 5 lähettyviltä.	3	2,5
7	0	Savi	Palanut savi	Rakenteen 5 lähettyviltä.	17	123
8	0	Pii	Tuluspii	Rakenteen 5 lähettyviltä.	2	4,8
9	0	Luu	Palanut luu	Rakenteen 5 lähettyviltä.	1	3,7
10	0	Luu	Luu	Rakenteen 5 lähettyviltä.	9	34,7
11	0	Kupariseos	Soljen katkelma	Neliskulmaisen ja litteän soljen katkelma. Löytynyt maakasoista metallinilmaisimella.	1	4,1
12	0	Rauta	Esineen katkelma	Ruodollisen veitsen katkelma. Kärki katkennut. Löytynyt maakasoista metallinilmaisimella.	1	18,5
13	0	Rauta	Esineen katkelma	Paksuhkoa hieman kuperaa rautalevyä. Löytynyt maakasoista metallinilmaisimella.	1	78,5
14	2	Savi	Palanut savi	Huokoisia palaneen saven paloja rakenteen 5 alapuolella olleesta kerroksesta. Saven sekoitteessa orgaanista ainesta.	85	1326,7

Kuva Gunnarsbyn poistetuista löydöistä

Espoo Gunnarsby (Kunnarla) Pohjoinen talo

Luetteloinut Katja Vuoristo

Alanro	Yksikkö	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Paino g
1	0	Rauta	Tulusrauta	Soikea kulmikkaasta rautavartaasta taivutettu esine, todennäköisesti tulusrauta. Hieman murtunut yhdestä reunastaan. Rakenteen 1 päältä.	1	31,1
2	0	Punasavi	Saviastian pala	Astioiden kylkipaloja. Osassa sisäpinnalla ruskea lasitus, osasta lohjennut pois. Rakenteen 1 päältä.	5	30,9
3	0	Fajanssi	Saviastian pala	Kahtia mennyt kahvikupin aluslautanen. Reunoissa erottuu vielä kultausta ja kyljissä kolme ruskeaa viivakoristetta. Reunasta puuttuu pieni palanen. Lautasen pohjassa erottuu heikosti valmistajan leima. Löytynyt rakenteen 1 päältä.	2	100,7
4	0	Fajanssi	Saviastian pala	Kylkipaloja sekä yksi lautasen reunapala. Osa paloista kokonaan valkoisia, muutamassa palassa ulkopinnalla sini-valkoinen lasite ja yhdessä palassa musta kasviaiheinen painokuvio. Rakenteen 1 päältä.	7	35,3
5	0	Lasi	Lasiastian pala	Kirkkaan pikarin kuperaa pohja. Jalka sekä kyljet puuttuvat. Löytynyt rakenteen 1 päältä.	1	4,2
6	0	Lasi	Lasiastian pala	Todennäköisesti pullolasia. Toinen pala ruskea, toinen kirkkaanvihreä. Rakenteen 1 päältä.	2	2,5
7	0	Lasi	Tasolasin pala	Vihreää. Rakenteen 1 päältä.	10	12,2
8	R1	Rauta	Rautanaula	Taottuja nautoja. Osassa leveä kanta, osassa kapea pitkulainen.	6	82,7
9	R1	Punasavi	Kaakelin pala	Kaakeliuunista peräisin olevia kylki- ja reunapaloja. Osassa paloista säilynyt väritöntä lasitusta. Osassa vaaleaa savilietettä.	9	183,2

Kuva Gunnarsby Pohjoisen talon poistetuista löydöistä

